

(ISSN: 2602-4047)

Yemenici, A.İ & Güzel, A. (2021). The Effect of Teaching Aesthetic Listening Strategies with Fairy Tales on the Listening Skills of Fifth Grade Students, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(13), 777-818.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoec.403>

Article Type(Makale Türü): Research Article

THE EFFECT OF TEACHING AESTHETIC LISTENING STRATEGIES WITH FAIRY TALES ON THE LISTENING SKILLS OF FIFTH GRADE STUDENTS*

Aliye İlkay YEMENİCİ

Dr., Afyon Kocatepe University, Afyonkarahisar, Turkey, aliye_ilkay@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-2460-5998

Abdurrahman GÜZEL

Prof. Dr., Başkent University, Ankara, Turkey, aguzel56@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2896-1156

Received: 20.02.2021

Accepted: 30.05.2021

Published: 14.06.2021

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine the effect of teaching aesthetic listening strategies with fairy tales on the listening skills of 5th grade students. For this purpose, quasi-experimental pre-test and post-test design with control groups were used in this research. The study group of the research consists of 57 5th grade students studying in the spring semester of the 2013-2014 academic year of a state school located in the center of Afyonkarahisar city. Before the experimental procedure, the fairy tale achievement test and the attitude scale toward listening were applied as a pre-test to the students of 5-A class which was identified as the experimental, and 5-B class which was identified as the control group at random. During the experimental process, the students in the experimental group were taught aesthetic listening strategies with fairy tales for eight weeks. An aesthetic listening strategy was taught with a fairy tale chosen according to the students' level two hours a week to the students. The students in the control group acted according to the current program in the standard procedure. After the experimental procedure, the fairy tale achievement test and the attitude scale toward listening were applied to the students in the experimental group and the control group as a post-test. The study data were collected through the "Listening Skill Attitude Scale" and "Fairy Tale Achievement Test". The data were analyzed through the SPSS package program. In quantitative data analysis, t-test, Mann-Whitney U Test, Shapiro Wilk Test and Kolmogorov-Smirnov Tests were used for independent groups. The study results showed that the students' listening comprehension scores in the experimental group were higher than those in the control group and a significant difference was found between them. When the scores of the students in the experimental and control groups obtained from the attitude scale were compared, no significant difference was found. The study proved that teaching aesthetic listening strategies contributed to the development of the listening skills of 5th grade students.

Keywords: Fairy tale, aesthetic listening strategies, listening skills

*This study was produced from the doctoral dissertation of the first author under the supervision of the second author at Gazi University.

INTRODUCTION

Listening is the first language skill that people use in life. It plays a pioneering role in the acquisition of other skills such as speaking, reading, and writing. Compared to the other skills, listening, besides being the first used language ability, is also the most used daily life (Gilakjani & Ahmadi, 2011 as cited in Saraswaty, 2018). It can generally be defined as structuring meaning and responding to the outside world's verbal or nonverbal sounds (Demirel & Şahinel, 2006).

A person performs listening actions for different purposes in time. Sometimes, he/she listens to music, a friend during a conversation or the news on TV, and so forth. The purpose of the listener differs in each example given. The listener should determine and use distinctive listening methods based on different listening purposes. Teaching these listening techniques to individuals is sublime for effective communication. Many listening types can be classified according to multifarious variables, including the purpose of the listening, the role of the listener, and the text type being listened to (Nunan, 2002).

Aesthetic Listening

In literature, aesthetic listening is defined as listening to have fun, to have a good time, to get pleasure (Akyol, 2012; Derrington & Groom, 2004; Doğan, 2011; Kline, 1989; Lucas, 2012; Urgan, 2007). Tompkins (2006) counts listening to fairy tales, listening to poems, watching a puppet show, listening to songs, attending to the reading choirs and theatres, listening to and watching a film or video versions of stories among aesthetic skills. Thus, what individuates aesthetic listening from other listening types is the listening purpose and the text type being listened to. Listening to a song, a ballad, music, a story, a fairy tale, or a poem, listening to/watching a movie or a drama is embraced within the scope of aesthetic listening (Akyol, 2012; Doğan, 2011; Özbay, 2013; Urgan, 2007). Aesthetic listening can be noted as listening to/watching literature and art products. There is an aesthetic relish, pleasure, and relaxation in this form of listening rather than a cognitive goal and effort.

Tompkins (2005, p. 300) states that the traditional names of aesthetic listening are "appreciative listening" and "listening for pleasure". According to him, the concept of aesthetic reading was first defined by Louise Rosenbalt in the late 1970s. After the concept of aesthetic reading, aesthetic listening, which was described as listening, is the listening done by children and adults while storytellers tell stories, poets read poems, actors perform a play, singers sing, and a story is read aloud.

In literature, the type that some researchers (Derrington & Groom, 2004; Kline, 1989; Liouzu, 2016; Lucas, 2012) name as "appreciative listening" is the type of listening that corresponds to aesthetic listening. Kline (1989) illustrates this listening type as a kind that includes listening to music for fun, listening to a spokesperson whose style he likes, listening to the radio, listening to/watching theatre and movies. According to Kline, the important dynamic effective listening in this type is the listener's reaction, not the source of the message, since this situation can vary from person to person. Derrington and Groom (2004) reported that when auditors listen to a specific genre of music gladly and with pleasure, they perform aesthetic/appreciative listening.

It is likely to work with several strategies in education about aesthetic listening. Tompkins (2006) states that predicting, visualizing, connecting, and summarizing strategies can be used to acquire aesthetic listening skills. Additionally, Özbay (2013) mentions five strategies in the acquisition of aesthetic listening skills. These strategies are predicting, drawing in mind, engaging, summarizing, and language games. On the other hand, Akyol also (2006) discourses six strategies in the acquisition of aesthetic listening skills, which are predicting, visualizing, connecting, revising, and rearranging the established meaning, effective use of language, and organizing ideas.

Aesthetic Listening Strategies

Predicting: Children predict what might be ahead when they listen to a story or watch a puppet show. As time moves on, they revise and restructure their predictions. The teacher should encourage the students with questions for this strategy to be used effectively. The teacher can occasionally ask these questions before the activity or during the listening (Tompkins, 2005).

According to Güneş (2007), predicting is an anticipating technique based on a text type, format and appearance features by using the preliminary information and benefitting from the text's title, visuals and keywords. Predicting studies should be carried out by using the clues in the text, not the imagination. These studies are also done aiming at arousing the curiosity of the students. The accuracy of the predictions must be continually checked. The control process can be performed by having students tell or write down their predictions. The accuracy and the progress of the predictions must be regularly monitored.

Visualizing: "Students should visualize what they listen to through imagining during the listening. Many stories comprise rich details and descriptive expressions. Children should think about these and form a mental image and be able to put it down on paper after listening" (Tompkins, 2005, p. 300). Having students draw pictures of what they listen to can enable them to be involved in the events and affiliate with the protagonists in the text. "Students sometimes envision all details, keywords, or events during the listening process. The visuals in mind compel students to get to the events in the text and realize what is happening" (Cunninghan & Shaoury as cited in Özbay, 2013, p. 110).

Language Games: Aesthetic listening involves listening to literary genres. In this type of listening, poetry, fairy tale, story, epic, song, folk song, and more are used. The writer uses effective language in literary works. In order to enrich the narration, proverbs, idioms, rhymes, rhetoric, reduplications and similar things are frequently used. As students listen, they also witness the speaker's use of the language. The words the speaker uses, the sentences he/she makes, the rhymes he/she uses, duplicates, proverbs and idioms, and quotations draw their attention. They may even like the usage of the language and adapt it to their speeches and writings. With the teacher's guidance, it is important for students to take notes of these beautiful examples and even keep a separate notebook for these effective and distinctive uses of the language in terms of being permanent and used. "It is significant to pay attention to such elegant use of language for aesthetic listening because being aware of these language subtleties leads to more literary enjoyment" (Özbay, 2013, p.110).

Tompkins (2005, p. 301) expresses this strategy as “effective use of language” and continues as:

“Here, the teacher or the speaker has a great responsibility. The more riveting the narration language is, the more pleasure the listener takes. The speaker should include some jokes, experiences, and all this without rambling the subject. Children mimicry the language they hear and use it to enrich their vocabulary.”

Connecting: While listening, children should be able to connect what they hear with their features. They should utter these connections in class discussions after the listening activity. Moreover, they may even link the story elements they are listening to that moment with other stories they listened to before. The teacher must help students establish these relations (Tompkins, 2005). According to Özbay (2013), while using this strategy in the listening process, students can first build a connection between the listened text and the real world; secondly between the listened text and the real-life people; and thirdly between the text they have listened to and other texts they have listened to or read or watched. Students can make associations in terms of features of the events, characters, subject, and so on in the text they listen to.

Summarizing: The listener can summarize what he/she listens to means that he/she understands the essential points of the text, grasps the speaker’s purpose and, accordingly, identifies the subject of the speech, the main idea, and extracts the core idea from the details. According to Doğan and Özçakmak (2015, p. 154), “Summarizing is rewriting a text; far from being subjective, based on the original text. To summarize the text, thoughts should be organized and structured. Therefore, it is necessary to read/listen, understand the text very well, and to explain what is understood afterward.”

Devine (1982) inclines that listening can be taught. According to Wolvin and Coakley (2000), direct teaching in listening skills can give the aimed result. The studies conducted about listening (Ciğerci, 2015; Karakuş Tayşi, 2014; Katrancı, 2012; Melanlıoğlu, 2011; Doğan, 2007) shows that the listening skill improves with education.

Listening is a skill, and skills can be improved through education. Sever (2004) emphasizes that listening is a naturally acquired skill playing an important role in different life stages and being advanced carefully from the beginning of primary school. Ediger (2002) notes that if students are expected to be good listeners, listening should be included sufficiently in educational programs. Listening is a critical factor in academic success. This is why the most successful students at schools are the ones who listen effectively. Inadequate listening skills outweigh reading skills and academic ability in students’ failure (Wolvin & Coakley, 2000).

A fairy tale is a narrative type that has attracted young and old alike for hundreds of years. Humankind, who met fairy tales in childhood, learns many things about life and the world. It is important that listening, which is the first language skill, opens the doors of the language, and fairy tale, which is the second literary text type people encounter after lullaby, should be handled together in this study within the scope of aesthetic listening strategies.

Starting the listening education early in childhood, through fairy tales and with aesthetic listening strategies, can expedite the improvement of the listening skill, which is called an orphan language skill. Having children acquire the listening habit with aesthetic listening strategies and fairy tales can prevent them from considering listening as a dull activity. On the contrary, it might make this process more appealing. Concerning the development of the listening skill and to improve positive attitudes toward listening, it is important to start listening education by using aesthetic listening strategies and a literary genre of fairy tales, which people are interested in.

Attitude and learning are some of the most important issues of educational psychology since education is a complex process getting affected by many disciplines such as psychology, sociology, neurology and so on. It becomes more of an issue for students to develop positive attitudes toward acquired learning and the skills they will obtain for permanent and healthy learning, and educational process.

It has been found out that studies have been conducted on the strategies of different listening types in the field. Doğan (2017), in his research about using strategies in listening education, concluded that lessons performed with strategy-based activities developed the level of strategy use of seventh-grade students and their critical, distinctive, and comprehensive listening skills. Katrancı (2012) aspired to identify the effect of metacognitive teaching strategies to middle school 5th-grade students on listening comprehension and attitude toward listening in her study. As a result of the measurements made in the study, a significant difference was found in favor of the experimental group in which metacognitive teaching strategy was performed. Melanlıoğlu (2011) examined the effect of metacognitive teaching strategy on listening skills. According to the research structured on the experimental pre-test–post-test designs with control groups, the students' listening scores in the experimental group who received metacognitive training were higher than the students in the control group, and a significant difference was found between them. However, it has been observed that no work has been carried out about aesthetic listening and its strategies in Turkey or abroad. In this context, it is thought that this study will fill the gap in the field.

The Purpose of the Study

This study aimed to determine the effect of teaching aesthetic listening strategies with tales on the 5th grade students' listening comprehension skills and their attitudes toward listening. For this purpose, the following hypotheses have been created and tested. The hypotheses formed are as follows:

- 1- There is a statistically significant difference in favor of the experimental group between the post test scores of the experimental and control group students obtained from the attitude scale.
- 2- There is a statistically significant difference in favor of the experimental group between the post test scores of the experimental and control group students obtained from the fairy tale achievement test.

METHOD

Research Model

This research is a quasi-experimental study examining the effect of teaching aesthetic listening strategies with fairy tales on the 5th grade students' attitudes toward listening and their listening comprehension skills. The reason for using quasi-experimental design in the research is that the experimental and the control groups were not assigned by the researcher but were chosen among the existing classes in school.

In the study, a quasi-experimental model with pre-test and post-test control group was used to reveal the difference between the attitudes and academic achievements of the experimental group in which teaching aesthetic listening strategies was applied and the control group, where teaching aesthetic listening strategies was not applied. According to Karasar (2005), there are two groups formed by neutral assignment in the model with pre-test-post-test control group. One of them was used as the experiment, and the other was the control group. In both groups, measurements were made before and after the experiment. The pre-test-post-test control group experimental model was described as a strong design constantly used in behavioral sciences. It provides the researcher with high statistical power for testing the effect of the experimental process on dependent variables and allows the findings to be interpreted in a cause-effect relationship (Büyüköztürk, 2001).

The independent variable of this research is the teaching of aesthetic listening strategies applied to the subjects in the experimental group. For Karasar (2005, p. 97), the experimental design used in the research can be tabulated as:

Table 1. Symbolic Appearance of the Quasi-Experimental Design Used in the Research

Group	Select Type	Pre-Test	Method	Post-Test
EG	R	ACTL FTAT	Teaching Aesthetic Listening Strategies	ACTL FTAT
CG	R	ACTL FTAT	Listening Exercises According to Turkish Teaching Program	ACTL FTAT

According to Table 1, EG shows the experimental group, CG, the control group. ACTL stands for scale attitude toward listening, applied to both groups in the pre-test and the post-test, while the FTAT symbolizes the fairy tale achievement test applied to both groups in the pre-test and post-test. The post-test was carried out eight weeks after the pre-test was performed.

Two groups of the 5th-grade students at equal levels were selected for the research; one of these classes was specified as the experimental group, and the other as the control group at random assignment. Students in both groups were measured before and after the experimental process. While the subjects in the experimental group were taught aesthetic listening strategies, the control group's teaching process was not intervened.

Study Group

The study group of the research consists of 57 students studying at 5-A and 5-B classes of a state school which is in the center of Afyonkarahisar city in the second term of the 2013-2014 academic year. Before assigning the experimental and control groups, the academic success of Turkish lesson grades of students from the former semester in both classes were examined, and the Turkish lesson performances of both classes were interviewed with Turkish-language teachers. After this surveying, it was determined that the groups had similar characteristics to each other. However, the results of the “attitude scale toward listening” and “fairy tale achievement tests” applied as a pre-test demonstrate the equality of the groups concretely. Then, 5-A class was identified as the experimental, and 5-B class was identified as the control group at random.

Since fairy tale is a literary genre that attracts children’s attention, it has been preferred in teaching aesthetic listening strategies. In the research, 5th grade students were selected as it is assumed that they can listen to the tale with interest and understand it easily. Moreover, to better understand the instructions given by the researcher during the experimental process, easily get through what should be done according to these instructions, and easily apply the aesthetic listening strategies with the fairy tale type.

Data Collection Tools

“Attitude Scale Toward Listening” and “Fairy Tale Achievement Test” were used as data collection tools in the study.

Attitude Scale Toward Listening

“Attitude Scale Toward Listening” developed by Katrancı (2012) was used in the research to designate attitudes of both the experimental group and the control group toward listening skills before and after the experimental process.

The attitude scale toward listening is prepared in the triple Likert type and consists of 21 items. To specify the internal consistency of the scale, the Cronbach Alpha reliability coefficient method was used to calculate the reliability of the Achievement Test developed by the researcher. Accordingly, the internal consistency coefficient of the attitude scale towards listening was fixed to 0.81. According to Özdamar (2004), if the Cronbach Alpha is between 0.80 and 1.00, the scale is highly reliable. This value shows that the scale is highly reliable.

Achievement Test

Listening comprehension achievement test was used to measure the listening comprehension skills of the students who took part in the study. To assess the students’ comprehension skills before and after the experiment, the achievement test for the fairy tale-type text, named “Tık Sopam” [Click, My Stick], was developed by the researcher in accordance with the expert opinions. First, a question pool was made. From the

created question pool, 15 multiple-choice questions and 4 open-ended questions, which can serve the purpose of the study, were selected by consulting three experts of the field. These selected questions were tried in the pilot study; 4 multiple-choice questions were eliminated in line with the views of three field experts; open-ended questions were included in the achievement test to be used in the experimental process in the same way. After the pilot study process, the achievement test was finalized to 11 multiple-choice questions and 4 open-ended questions in the final form.

The pilot study of the fairy tale achievement test was conducted with 186 5th grade students studying in the center of Afyonkarahisar city. Explanatory information about the study was given to the students before the pilot study. First, the fairy tale "Tık Sopam" [Click, My Stick] was read aloud to the students by the researcher. Then, the students were asked to answer questions prepared about the tale before. The reliability of the fairy tale achievement test in its final form after the pilot study process was ensured by applying split-half reliability method to multiple-choice questions together with experts who work in the field of education and lecture research methods. "The Split-half (equivalent halves) method defines the reliability estimation for the entire test based on the correlation between the scores obtained from the two equivalent (parallel) forms of the test" (Büyüköztürk et al., 2013). In the reliability calculation made with split-half, the result is 83. Reliability calculations above 70% are considered confidential for the research (Miles & Huberman, 1994).

Data Collection

Since the research is structured according to the quasi-experimental design with pre-test and post-test control group, the data belonging to the research were collected in two stages. In the first stage, "Attitude Scale Toward Listening" and "Fairy Tale Achievement Test" were applied to the students in the experimental and control groups. The scores students got from the scale, and the test were evaluated as the pre-test score. In the second stage, after the experimental process with the experimental group, "Attitude Scale Toward Listening" and "Fairy Tale Achievement Test", which were also applied to both groups as a pre-test, were carried out again. The students' scores from the tests and scales administered in the second stage were also evaluated as the post-test score.

Pilot Study

The pilot study of this research was conducted with 186 5th grade students studying at a state school located in the center of Afyonkarahisar. The pilot study period was planned as four weeks (eight-lesson hours) to minimize the problems that can be encountered in the real application, try the data collection tools to be used, and preview the experiences of the students in the experimental process. During this four-week period, the attitude scale towards listening and the fairy tale achievement test were performed as a pre-test. Afterward, aesthetic listening strategies were taught with fairy tales used in real practice in a class. After this training, attitude scale towards listening and fairy tale achievement tests were applied as a post-test. In the pilot study, it was found out that 4 multiple-choice questions in the fairy tale achievement test did not serve the purpose. These 4 multiple-choice

questions were removed from the fairy tale achievement test by taking the opinions of the field experts. There are 11 multiple-choice questions and 4 open-ended questions in the fairy tale achievement test used in the real application.

Experimental Process

In the experimental process of the research, aesthetic listening strategies were taught by using fairy tales. The researcher carried out the applications in the experimental group.

Before the application, the attitude scale towards listening and the fairy tale achievement test were administered to both the experimental and control group as a pre-test. After teaching aesthetic listening strategies during the application process, the test and scale, which were implemented as a pre-test, were carried out to the same groups as a post-test. The application phase of the study lasted eight weeks.

During the research, the experimental group students were taught aesthetic listening strategies by the researcher. According to the students' level two hours a week, an aesthetic listening strategy was taught with a fairy tale chosen. To avoid assigning a different meaning to situations that may stem from emphasis, great care has been taken in the vocalization of the fairy tales. Before the vocalization, the students were informed about the strategy for that week, and what they had to do was explained in detail. According to the strategies, the students carried out the activities they were asked to do, in line with the instructions given by the researcher, before, during, and after listening.

Eight fairy tales in total were used, including pre-test and post-test. To select the fairy tales, first, a fairy tale pool was created. Three experts in the field examined these tales. In the light of the feedback and recommended by the experts, a selection was made, and the eight tales to be used in the application were designated. Information about the fairy tales used in the application process is presented in Table 2.

Table 2. Information on the Fairy Tales Used in the Experimental Processing Process

Week	Tale Name	Used Strategy
	Tık Sopam [Click, My Stick]	Pre-Test
1	Usta Nazar [Master Nazar]	Predicting
2	Tek Köse ile Çift Köse [Single Corner and Double Corner]	Visualizing
3	Perili El [The Haunted Hand]	Language Games
4	Altın Araba [Gold Cart]	Connecting
5	Telli Top [Strings Ball]	Summarizing
6	Sihirli Çeşme [Magic Fountain]	Mixed.
7	Tilki ile Sütçü Nine [The Fox and the Milkmaid Granny]	Mixed.
8	Tık Sopam [Click, My Stick]	General Evaluation Post-Test

As Table 2 shows, seven fairy tales were used during the experimental process. Apart from this, the fairy tale named "Tik Sopam" was used together with the pre-test and post-test achievement test before and after the process.

During the experimental process, the students were asked to do some duties about the tale in the fairy tale listening activities. These are:

1- In the prediction strategy, the students were asked to divide the A4 papers horizontally in the middle with a line. It was requested to write the words "my predictions" on one side of the paper and "what happens in the text" on the other side. In this application, "Structured Listening-Thinking Activity" adapted by Tompkins from Stauffer (1975) was used (Tompkins, 2005). Before the fairy tale was vocalized, the students were told the title of the fairy tale. Based on the title, the students were asked to guess the content of the fairy tale and write it down on paper. Later, while the researcher voiced the fairy tale, it was interrupted at a certain point and students were asked to predict what would happen next and to write the predictions on paper. This action was repeated a couple of times during vocalization. After the storytelling was over, the students were asked to compare their predictions and what really happened in the text. Finally, opinions about the students' predictions were shared in the classroom.

2- In the strategy of drawing your picture in mind, the fairy tale was again voiced by the researcher. Before the vocalization process, the necessary explanations and instructions were given to the students. After listening to the tale, the students were asked to draw what they imagined about the fairy tale to the distributed papers. Students were given enough time to accomplish the duty. After the activity, it was observed that while some students drew the heroes, some pictured the events, and some drew the end of the fairy tale.

3- In language games strategy, students were asked to pay attention to rhymes, idioms and proverbs, rhyming words, effective and beautiful words in the fairy tale they listened to and take notes. The students noted down such words that were in the fairy tale and attracted their attention. Then, they discussed the meanings and uses of these words they wrote down with the researcher in the classroom. The fairy tale was chosen attentively to be convenient for this strategy.

4- In connecting strategy, the students were asked to establish a relationship between the fairy tale they listened to, the characters of the fairy tale, the event that happened in the fairy tale or more of the same and an event or situation that happened to them in real life, people they encounter in real life, or a text they have read/listened to before, or a movie they watched. Even after this activity, it was observed that the students were mostly interested in fairy tale characters and real-life people in this strategy.

5- In the summarization strategy, after listening to the fairy tale, the students were asked to write the event/events in the tale with their own original words briefly. Following this instruction, the students wrote down the summary of the fairy tale on an A4 paper distributed by the researcher.

Data Analysis

To find out if there is a significant difference between the “Attitude Scale Toward Listening” and “Fairy Tale Achievement Test” scores of the students in the experimental and control groups before the experimental process, “The t-Test for Unrelated (Independent) Samples” was used. Additionally, in order to determine if there was a significant difference between the scores that the students got from the same test and scale after the experimental process, “The t-Test for Unrelated (Independent) Samples” and “Mann Whitney U Test” were used. The coefficient of skewness and kurtosis, Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk Tests, histograms, stem-leaf diagrams, normal Q-Q graphs and box graphs were surveyed to make sure whether the data, obtained as a result of the pre-test and post-test applications of both groups, showed normal distribution; and it has been appointed that the data obtained from the fairy tale achievement test in the pre-test-post-test process and from the attitude scale toward listening in the pre-test, meet the assumption of normality. Since the data obtained from these measurements met the assumption of normality, they were analyzed using the “The t-Test for Unrelated (Independent) Samples.” Apart from that, an abnormal distribution was detected in the attitude scale toward listening, which was applied as a post-test. Hence, the analysis of the attitude scale toward listening, which was applied as a post-test, was conducted through Mann Whitney U Test, which is one of the non-parametric tests.

“This test is frequently used in experimental studies with small subjects where independent measurements are the point in question, and in experimental studies where the distribution of scores does not meet the assumption of normality. The U-Test is also known as an alternative to independent t-test in cases where the scores do not meet the assumption of normality” (Büyükoztürk, 2005, p. 156).

The open-ended questions in the fairy tale achievement test were evaluated through a rubric, which is one of the alternative assessment and evaluation tools. The rubric was developed by the researcher by taking the opinions of three experts. The open-ended questions were first independently evaluated and scored by a researcher, a Turkish teacher and two field experts. Thereafter, the researcher, the Turkish teacher and the two field experts came together and made a common scoring and evaluation through the rubric.

FINDINGS

The scores of the students in the experimental and control groups from the attitude scale toward listening before and after the experimental process, and the findings and comments regarding the scores they got from the pre-test and post-test are given below.

Findings Regarding the Attitude Scale Pre-Test Scores of the Experimental and Control Group Students

t-Test for Unrelated (Independent) Sample was applied to the average of the answers given by the students in the experimental and control groups to the attitude scale towards listening, which was applied as a pre-test. The results of this test are tabulated below.

Table 3. Results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples Considering the Attitude Scale Pre-test Average Scores of the Students in the Experimental and Control Groups.

Group	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Experimental Group	29	43,72	4,224	55	-,895	,375
Control Group	28	44,64	3,477			

p>.05

Examining Table 3, according to the results of the t-Test applied to the average of the students' answers in the experimental and control groups which were implemented as a pre-test for Attitude Scale Towards Listening, there was no significant difference between the groups ($t(55) = -,895, p>.05$). It can be said that two groups were equivalent to each other in terms of Attitude Scale Towards Listening based on the findings. This result is an indicator showing that the attitude of both groups towards listening was similar before assigning them as experimental and control groups randomly.

Findings Regarding the Attitude Scale Post-Test Scores of the Experimental and Control Group Students

The Mann-Whitney U Test was applied to the average of the post-test attitude towards listening scale scores of the students in the experimental and control groups. The results of this test are tabulated below.

Table 4. Results of the Mann Whitney U Test Considering the Post-test Attitude Scale Average Scores of the Students in the Experimental and Control Groups

Group	N	Av. Line	Total Line	Z	U	P
Experimental Group	29	27,57	799,50	-,675	364,500	,500
Control Group	28	30,48	853,50			

p>.05

According to Table 4, the results of the average of the post-test attitude towards listening scale scores of the students in the experimental and control groups did not show any significant difference ($U = 364,500; p>.05$).

Findings Regarding the Experimental Group Students' Attitude Scale Pre-Test and Post-Test Scores

t-Test for Related (Dependent) Samples was applied to the average responses of the pre-test and post-test attitude towards listening scale scores of the students in the experimental group. The results of this test are tabulated below.

Table 5. Results of the t-Test for Related (Dependent) Samples Considering the Pre-test and Post-test Attitude Scale Average Scores of the Students in the Experimental Group

Measurement	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Pre-test	29	43,72	4,224	28	-,571	,573
Post-test	29	44,34	4,055			

p>.05

Examining Table 5, according to the results of the t-Test for Related (Dependent) Samples applied to the average of the pre-test and post-test attitude scale scores of the students in the experimental group, the average of the pre-test scores of the experimental group students was 43,72; standard deviation was 4,224, the average of the post-test scores was 44,34, standard deviation was 4,055. The result of the conducted t-Test was -,571. As a result, there was no significant difference between the pre-tests and post-test ($t(28) = -,571, p > .05$). In other words, there was not a significant difference on the students' attitudes towards listening after the experimental application; however, an examination on the average of pre-test ($\bar{X} = 43,72$) and post-test ($\bar{X} = 44,34$) demonstrates that there was an increase on behalf of the control group. Hence, this indicates that the average attitude scale scores of the students in the control group increased after the experimental application.

Findings Regarding the Attitude Scale Pre-Test and Post-Test Scores of the Control Group Students

The t-Test was applied to the average responses of the pre-test and post-test attitude towards listening scale scores of the students in the control group. The results of this test are tabulated below.

Table 6. Results of the t-Test for Related (Dependent) Samples Considering the Pre-test and Post-test Attitude Scale Average Scores of the Students in the Control Group

Measurement	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Pre-test	28	44,64	3,477	27	-,846	,405
Post-test	28	44,32	2,037			

$p > .05$

Examining Table 6, according to the results of the t-Test for Related (Dependent) Samples related to the average of the pre-test and post-test Attitude Scale Scores of the students in the control group; the average of the pre-test was 44,64; standard deviation was 3,477, the average of post-test was 44,32, standard deviation was 2,037. The result of the t-Test applied to the sum of the answers given to the articles was -,846. As a result, the difference between the measurements was insignificant ($t_{(27)} = -,846, p > .05$). According to the findings, there was no change in the students' attitude in the control group towards listening.

Findings Regarding the Fairy Tale Achievement Test Pre-Test Scores of the Experimental and Control Group Students

To find out whether there was a significant difference between the experimental and control group in terms of the pre-test fairy tale achievement test scores, the obtained data were analyzed through t-Test for Unrelated (Independent) Samples. The results of this test are presented in Table 7.

Table 7. Results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples Considering the Pre-test Fairy Tale Achievement Test Average Scores of the Students in the Experimental and Control Groups

Group	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Experimental Group	29	57,75	10,98	55	-,181	,857
Control Group	28	58,21	7,72			

$p > .05$

Examining Table 7, according to the results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples related to the average of the pre-test Fairy Tale Achievement Test scores of the students in the experimental and control group; while the average answers of the students in the experimental group were 57,75; standard deviation was 10,98, the average answers of the students in the control group were 58,21, standard deviation was 7,72. The result of the t-Test applied to the sum of the answers given to the articles was -,181. As a result, no significant difference between the groups was found considering the results of the achievement test ($t_{(55)} = -,181, p > .05$). This result indicated that the experimental and control groups were equivalent in terms of fairy tale achievement test before the experimental process.

Findings Regarding the Fairy Tale Achievement Test Post-Test Scores of the Experimental and Control Group Students

To find out whether there was a significant difference or not between the experimental and control group in terms of the post-test fairy tale achievement test scores, the obtained data was analyzed through t-Test for Unrelated (Independent) Samples. The results of this test are presented in Table 8.

Table 8. Results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples Considering the Post-test Fairy Tale Achievement Test Average Scores of the Students in the Experimental and Control Groups

Group	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Experimental Group	29	79,82	18,248	55	4,890	,000*
Control Group	28	61,60	7,583			

*p<.05

Examining Table 8, according to the results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples considering the Posttest Fairy Tale Achievement Test average scores of the students in the experimental and control groups; while the average answers of the students in the experimental group were 79,82; standard deviation was 18,248, the average answers of the students in the control group were 61,60, standard deviation was 7,583. The result of the t-Test applied to the sum of the answers given to the items was 4,890. As a result, the difference between the fairy tale achievement test scores of both groups was significant in favor of the control group ($t_{(55)} = 4,890, p < .05$). According to the finding, teaching aesthetic listening strategies positively affected students’ listening comprehension skills.

Findings Regarding the Experimental Group Students’ Fairy Tale Achievement Test Pre-Test and Post-Test Scores

To find out whether there was a significant difference between the pre-test and post-test fairy tale achievement test scores of the students in the experimental group, the obtained data were analyzed through t-Test for Related (Dependent) Samples. The results of this test are tabulated below.

Table 9. Results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples Considering the Pre-test and Post-test Fairy Tale Achievement Test Average Scores of the Students in the Experimental Group

Measurement	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Pre-test	29	57,75	10,98	28	-5,378	,000*
Post-test	29	79,82	18,24			

*p<.05

Examining Table 9, according to the results of the t-Test considering the pre-test and post-test Fairy Tale Achievement Test average scores of the students in the experimental group; the average of the pre-test was 57,75; standard deviation was 10,98, the average of post-test was 79,82, standard deviation was 18,24. The result of the t-Test applied to the sum of the answers given to the articles was -5,378. As a result, the difference between the measurements was significant ($t_{(28)} = -5,378, p < .05$). According to the finding, teaching aesthetic listening strategies during an eight-week experimental process improved students' listening comprehension skills.

Findings Related to the Fairy Tale Achievement Test Pre-Test and Post-Test Scores of the Control Group Students

To find out whether there was a significant difference between the Fairy Tale Achievement Test pre-test and post-test scores of the students in the control group, the obtained data were analyzed through t-Test for Related (Dependent) Samples. The results of this test are tabulated below.

Table 10. Results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples Considering the Pre-test and Post-test Fairy Tale Achievement Test Average Scores of the Students in the Control Group

Measurement	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Pre-test	28	58,21	7,72	27	-1,944	,062
Post-test	28	61,60	7,58			

p>.05

Examining Table 10, according to the results of the t-Test for Unrelated (Independent) Samples considering the pre-test and post-test Fairy Tale Achievement Test average scores of the students in the control group; the average of the pre-test was 58,21; standard deviation was 7,72, the average of post-test was 61,60, standard deviation was 7,58. The result of the t-Test applied to the sum of the answers given to the articles was -1,944. As a result, the difference between the measurements was insignificant ($t_{(27)} = -1,944, p > .05$). The scores of the students in the control group did not show a high increase as well as the experimental group.

CONCLUSION and DISCUSSION

In this study, which was conducted to designate the effect of teaching aesthetic listening strategies with fairy tales on 5th grade students' comprehension skills and attitudes towards listening, according to the results of the t-Test for unrelated (Independent) Samples considering the attitude scale pre-test average scores of the

students' answers in the experimental and control groups, no significant difference was found. As a result of this, it can be said that both groups were equivalent to each other in terms of attitude scale. This result is an indicator pointing out that the attitude of both groups towards listening was similar before randomly assigning them as experimental and control groups.

The first hypothesis of the study is expressed as "There is a statistically significant difference in favor of the experimental group between the post test scores of the experimental and control group students obtained from the attitude scale." According to the Mann Whitney U Test results, considering the attitude scale post-test average scores of the students' answers in the experimental and control groups, there was no significant difference between the two groups. Therefore, it can be said that teaching aesthetic listening strategies with fairy tales did not make a significant difference in the attitudes of the students in the experimental group towards listening. Examining the second question of the research according to the individual results of each group, as a result of the t-Test considering the attitude scale pre-test and post-test average scores of the students' answers in the control group, no significant difference was found. However, when the pre-test and post-test average scores of the students in the experimental group were examined, it is seen that the pre-test average score was 43,72, the post-test average score was 44,34. The post-test average scores of the students in the control group were higher than their pre-test scores. This situation can be considered an indication that teaching aesthetic listening strategies with fairy tales increased the students' attitudes in the experimental group towards listening. In the study conducted by Daşöz (2013), when the pre-test and post-test average scores of the students in this group were examined, after the listening activities were applied to the students in the study group, the difference was in favor of the post-test.

As expressed by Field (2003), teachers should conceive the listening way of the students and their attitudes while teaching listening. To him, exposing students, who have difficulty in listening comprehension, constantly to the listening texts means having them experience this failure repeatedly. Teaching students how to listen instead of only listening exercises with students provides them with a better understanding of what they listen to and an opportunity to develop positive attitudes (Field, 2003; Goh, 2000; Wilson, 2003;). As a result of the study, teaching aesthetic listening strategies with fairy tales conducted in the experimental group enhanced their listening comprehension.

In some studies, conducted on attitude and listening skills, after a certain training given during the experimental process, it was identified that students' attitudes changed. Katranç (2012) carried out his research, "Effects of Teaching Metacognitive Strategies to Listening Comprehension Skills and Attitude Toward Listening" with 5th students. According to the result of the study, a significant difference between the academic achievement of the experimental and control group students was found in favor of the experimental group. Cığerci (2015), in his research conducted with primary school fourth-grade students, "The use of digital stories to develop listening skills in the elementary school fourth grade Turkish course", it was concluded that the activities relying on digital stories had a positive effect on students in the experimental group to develop positive attitude towards listening.

Dedebali (2014), in his study “The Effect of Multimedia Applications on Secondary School Sixth Grade Students’ Listening Skills”, a significant difference between the average scores of the listening attitude in the experimental group in which the multimedia applications were performed was found in favor of the experimental group. Hence, it was concluded that multimedia applications performed in the experimental group had a significant effect on improving students’ listening attitudes. Karakuş Tayşi (2014) in her research “The Effect of Education on Secondary School Students’ Listening Comprehension Skills and Their Attitudes Towards Listening Based on Learning Style”, a significant difference between the experimental group in which listening activities based on learning styles were applied and the control group in which listening exercises were carried out according to the current Turkish curriculum was found in favor of the experimental group.

In order to identify whether there is a significant difference between the pre-test scores of the experimental and control group students in the fairy tale achievement test, the independent samples t-test was applied. The related findings to this question were obtained by applying t-Test for unrelated (independent) samples. Accordingly, no significant difference was found between the experimental and control group. In other words, according to the fairy tale achievement test applied before the experimental procedure, it was concluded that the experimental and control groups were similar to each other. In this case, it can be said that the experimental and control groups were equal before the experimental procedure. This result is important for the reliability of the study. When the groups are balanced before the research, the experimental process and the measurements carried out at the end of the process will make sense. Akyıldız (2006) expresses that in the pre-test-post-test control group experimental model, the experimental and control groups and their pre-test scores should be as similar and close to each other as possible. Before the application, the similarity between the experimental and control group is important for the reliability of the study.

In the second hypothesis of the study, it was tested whether there is a statistically significant difference in favor of the experimental group between the post test scores of the experimental and control group students obtained from the fairy tale achievement test. The findings related to this sub-problem were obtained by applying the t-Test for independent samples. As a result of the test, a significant difference between the scores of the students in the experimental and control groups in the fairy tale achievement test was found in favor of the experimental group. In reference to these findings, the second hypothesis of the research was confirmed. Thereafter, teaching aesthetic listening strategies was effective in developing students’ comprehension skills. In literature, there are supportive views that listening skills and the listening comprehension level can be advanced in different grade levels with listening training and by using appropriate methods, techniques, and strategies (Doğan, 2007; Doğan, 2017; Erdem, 2012; Fidan, 2012; Kaplan, 2004; Katrancı, 2012; Melanlıoğlu, 2011; Ülper, 2009; Yıldız, 2015).

The study conducted by Melanlıoğlu (2011) concluded that teaching metacognitive strategies positively affected the development of 7th grade students’ listening skills. In addition to this, Katrancı (2012) found that teaching metacognitive strategies affected 5th grade students’ listening comprehension levels positively. As Aksu (2013)

stated, teaching listening with activities in accordance with the integrative listening model had a beneficial effect on 5th grade students' listening skills. In Doğan' s (2007) research, it was clarified that the activity-based education given to the experimental group, aimed at improving the listening skills of the 7th grade primary school students, advanced the listening skills of the students in this group more than the listening skills of the students in the experimental group, which was statistically significant. In the research conducted by Yıldız (2015) with the 5th grade students, it was seen that listening strategies for listening comprehension and activities designed for these strategies improved the listening comprehension considerably. Ülper (2009) found in his study carried out with the 6th grade students that the group with strategy-based education was more successful than the other groups. Doğan (2017), in his study aiming to search for efficacy of activity-based studies on improving the listening skills of the 7th grade students, concluded that the lesson, which is generally taught with strategy-based activities, improved the strategy use level of the 7th grade students and their critical, distinctive, and comprehensive listening skills. As a result of the study conducted by Arono (2015) with the students of Indonesian Language and Literature Teaching, it was identified that education based on critical listening strategies developed students' critical thinking skills.

When the student is not guided to study with any method, technique, or strategy in the listening process, he/she becomes passive and disconnects from the process over time. This situation also affects understanding negatively. With the applications carried out in the experimental group, it was ensured that the students were active listeners during the process. In other words, they did some exercises before, during, and after the listening to perform effective listening. Within the scope of teaching aesthetic listening strategies, students were asked to guess the content of the fairy tale before reading it, listen to it to a certain extent and guess the remaining part, note the rhymes they fancy, proverbs, idioms and so forth.

Additionally, they were asked to establish a relationship between the characters and events in the fairy tale and real-life people and events; to summarize and draw a picture of the tale after listening to it. Consequently, these exercises enabled students to be active during the listening process and focus their attention on what they listened to. This allowed students to have a successful listening process. Listening to fairy tales using aesthetic listening strategies contributes to students' awareness of the main elements of the process. This situation allows students to act consciously in the listening process, preventing them from breaking away from the process and falling into a passive state.

When the Fairy Tale Achievement Test scores was examined specifically within the groups, according to the results of the t-Test considering the pre-test and post-test Fairy Tale Achievement Test average scores of the students in the experimental group, a significant difference was found between the pre-test and post-test measurements. As a result, it can be said that the teaching of aesthetic listening strategies in the experimental group was effective in improving students' comprehension skills. The t-Test considering the pre-test and post-test Fairy Tale Achievement Test average scores of the students in the control group show an insignificant difference between the two measurements. Accordingly, it was concluded that the scores of the students in the

control group did not show a big increase as much as the scores of the students in the experimental group. The results obtained from the measurements of the control group supported that teaching aesthetic listening strategies with fairy tales was effective in increasing the listening skills of 5th grade students as well.

RECOMMENDATIONS

- 1- Turkish-language teachers, form teachers and kindergarten teachers should use aesthetic listening strategies effectively in the lesson.
- 2- Teachers should direct the students to activities such as fairy tales, poetry recitals, movies, theater, concerts, where they can perform aesthetic listening, not only in the classroom but also outside the classroom activities with the support of their families.
- 3- Different studies can be conducted on each of the aesthetic listening strategies individually.
- 4- Aesthetic listening strategies can be carried out together with other literary genres (story, joke, poem, song, folk song) and visual arts (film, theater, musical and so on).
- 5- This research was limited to the 5th-grade students. Similar studies can be done at different grade levels and can be compared with the results of this research.
- 6- In this regard, a longitudinal study design can be conducted starting from pre-school regarding the development process of listening skills.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. Responsibility for any violations that may arise regarding the article belongs to the author (s).

Author(s) Contribution Rate: In this study, the first author contributed 60% and the second author contributed 40%. It is declared by the authors that there is no situation that may constitute a conflict of interest in this research.

REFERENCES

- Akyol, H. (2006). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Kök Publishing.
- Akyol, H. (2012). *Programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Akyıldız, M. (2006, May 25). *Araştırma modelleri ve kullanılan istatistikler*. <https://www.istatistik.gen.tr/?paged=3>
- Arono, A. (2015). The relationship between listening strategy performance and critical listening ability of Indonesian students. *Al-ta'lim Journal*, 22(1), 81-87. <http://dx.doi.org/10.15548/jt.v22i1.117>
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneyisel desenler ön test-son test kontrol grubu desen ve veri analizi*. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.

- Ciğerci, F. M. (2015). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması*. [Unpublished doctoral dissertation]. Anadolu University.
- Daşöz, T. (2013). *Yapılandırılmış dinleme etkinliklerinin yedinci sınıf öğrencilerinin dinleme tutumlarına, dinleme kaygılarına ve dinlediğini anlama düzeylerine etkisinin incelenmesi*. [Unpublished master's dissertation]. Niğde University.
- Dedebali, N. C. (2014). *Çoklu ortam uygulamalarının altıncı sınıf dinleme becerisinin gelişimine etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. Adnan Menderes University.
- Demirel, Ö. & Şahinel, M. (2006). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi.
- Derrington, C. & Groom, B. (2004). *A team approach to behaviour management*. Paul Chapman Publishing.
- Devine, T. G. (1982). *Listening skills schoolwide activities and programs*. (ED219789). ERIC. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED219789.pdf>
- Doğan, Y. & Özçakmak, H. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının dinlediğini özetleme becerilerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(28), 153-176.
- Doğan, Y. (2007). *İlköğretim ikinci kademedeki dil becerisi olarak dinlemeyi geliştirme çalışmaları*. [Unpublished doctoral dissertation]. Gazi University.
- Doğan, Y. (2011). *Dinleme eğitimi*. Pegem Akademi.
- Doğan, B. (2017). *Strateji temelli dinleme etkinliklerinin yedinci sınıf öğrencilerinin dinleme becerisiyle strateji kullanma düzeyine etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. İnönü University.
- Ediger, M. (2002). *Listening and the language arts*. (ED469149). ERIC. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED469149.pdf>
- Erdem, A. (2012). *Yapılandırmacı karma öğrenme ortamlarının dinleme ve konuşma becerilerine etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. Hacettepe University.
- Fidan, M. (2012). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Türkçe dersinde kullandıkları dinleme stratejilerinin değerlendirilmesi*. [Unpublished master's dissertation]. Erciyes University.
- Field, J. (2003). Promoting perception: lexical segmentation in L2 listening. *ELT Journal* 57(4), 325-334. <https://doi.org/10.1093/elt/57.4.325>
- Goh, C.C.M. (2000). A cognitive perspective on language learners' listening comprehension problems. *System*, 28(1), 55-75. [https://doi.org/10.1016/S0346-251X\(99\)00060-3](https://doi.org/10.1016/S0346-251X(99)00060-3)
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel Publishing.
- Kaplan, H. (2004). *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin dinleme becerileri üzerine bir araştırma*. [Unpublished master's dissertation]. Gazi University.
- Karakuş Tayşi, E. (2014). *Öğrenme stiline dayalı eğitimin ortaokul öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine ve dinlemeye yönelik tutumlarına etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. Gazi University.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Publishing.
- Katranç, M. (2012). *Üstbiliş stratejileri öğretiminin dinlediğini anlamaya ve dinlemeye yönelik tutuma etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. Hacettepe University.
- Kline, J. A. (1989). *Appreciative listening*. <http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/kline-listen/b10ch4.htm>.

- Liouzu, S. (2016). The art of listening. <http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid>
- Lucas, S. E. (2012). *The art of puplic speaking*. Mc-Grav Hill. [https://www.academia.edu/37319920/The art of public speaking by Stephen Lucas](https://www.academia.edu/37319920/The_art_of_public_speaking_by_Stephen_Lucas)
- Melanlioğlu, D. (2011). *Üstbiliş strateji eğitiminin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin dinleme becerilerine etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. Gazi University.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Sage Publications.
- Nunan, D. (2002). *Listening in language learning*. In J.C. Richards & W.A. Renandya (Eds), *Methodology in language teaching* (p.p. 238-241). Cambridge University Press.
- Özbay, M. (2013). *Anlama teknikleri: II dinleme eğitimi*. Öncü Press.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Kaan Press.
- Sarastway, D.R. (2018). Learners' difficulties & strategies in listening comprehension. *English Community Journal* (2018), 2 (1): 139–152.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Anı Publishing.
- Tompkins, G.E. (2005), *Language arts patterns of practice*. Pearson Press.
- Tompkins, G.E. (2006), *Language arts essential*. Pearson Press.
- Ungan, S. (2007). Dinleme. In A. Kırkkılıç, H. Akyol (Eds.) *İlköğretimde Türkçe öğretimi* (pp.149-163). Pegem Akademi.
- Ülper, H. (2009). The effect of visual strategies on textual structures in listening process to comprehension level of the listeners. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 568-574. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.103>
- Wilson, M. (2003). Discovery listening-improving perceptual processing. *ELT Journal*, 57(4), 335-343. <https://doi.org/10.1093/elt/57.4.335>
- Wolvin, A.D. & Coakley, C.G. (2000) Listening education in the 21st century. *International Journal of Listening*, 14 (1), 143-152. <https://doi.org/10.1080/10904018.2000.10499040>
- Yıldız, N. (2015). *Dinleme stratejileri öğretiminin beşinci sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine etkisi*. [Unpublished doctoral dissertation]. Çanakkale Onsekiz Mart University.

MASALLARLA YAPILAN ESTETİK DİNLEME STRATEJİLERİ ÖĞRETİMİNİN 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİNLEME BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*

Öz

Bu araştırmada masallarla yapılan estetik dinleme stratejileri öğretiminin 5. sınıf öğrencilerinin dinleme becerileri üzerindeki etkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Afyonkarahisar il merkezindeki bir devlet okulunda 2013- 2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde öğrenim görmekte olan toplam 57 beşinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Deneysel işlem öncesinde random yöntemle deney grubu olarak atanmış olan 5-A ve kontrol grubu olarak atanmış olan 5-B sınıfı öğrencilerine ön test olarak masal başarı testi ve dinlemeye yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Deneysel işlem sürecinde deney grubunda bulunan öğrencilere sekiz hafta boyunca masallarla estetik dinleme stratejileri öğretimi yapılmıştır. Haftada iki saat olmak üzere araştırmacı tarafından bir estetik dinleme stratejisi, öğrencilerin düzeyine uygun seçilmiş bir masalla öğrencilere öğretilmiştir. Kontrol grubundaki öğrenciler normal işleyişte mevcut programa göre hareket etmişlerdir. Deneysel işlem süreci sonrasında deney grubunda ve kontrol grubunda bulunan öğrencilere son test olarak masal başarı testi ve dinlemeye yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği ve “Masal Başarı Testi” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Nicel veri analizinde, bağımsız gruplar için t-testi, Mann Whitney U Testi, Shapiro Wilk Testi ve Kolmogorov-Smirnov Testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, deney grubu öğrencilerinin, kontrol grubu öğrencilerine göre dinlediğini anlama puanlarının daha yüksek olduğu ve aradaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin tutum ölçeğinden aldıkları puanlara bakıldığında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Buna göre masallarla yapılan estetik dinleme stratejileri öğretiminin 5. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerinin gelişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Masal, estetik dinleme stratejileri, dinleme becerisi

---

* Bu çalışma, Gazi Üniversitesi'nde birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı doktora tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Dinleme, insanın yaşamda kullandığı ilk dil becerisidir. Edinilen bu ilk beceri, diğer beceriler olan konuşma, okuma ve yazmanın kazanılmasında da öncü bir role sahiptir. İlk kullanılan dil becerisi olmasının yanında günlük yaşamda da diğer becerilere göre en çok kullanılan dil becerisidir. (Gilakjani ve Ahmadi, 2011 akt. Saraswaty, 2018). Dinleme genel olarak insanın dış dünyadan işittiği sesleri anlamlandırması ve tepki vermesi olarak tanımlanabilir (Demirel ve Şahinel, 2006).

İnsan zaman içerisinde farklı amaçlarla dinleme eylemini gerçekleştirmektedir. Bazen müzik dinler, bazen sohbet ortamında bir arkadaşını dinler bazen de televizyonda haberleri dinler. Bu sayılan örneklerin her birinde dinleyicinin amacı farklıdır. Dinleyici farklı dinleme amaçları doğrultusunda farklı dinleme yöntemleri belirlemeli ve kullanmalıdır. Bu dinleme yöntemlerinin bireylere kazandırılması iletişimin etkililiği açısından önemlidir. Dinleme amacı, dinleyicinin rolü, dinlenmekte olan metnin türü de dahil olmak üzere çok çeşitli değişkenlere göre sınıflandırılabilir pek çok dinleme türünden söz edilebilir (Nunan, 2002).

Estetik Dinleme

Alanyazında estetik dinleme, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek, haz almak için yapılan dinleme olarak tanımlanmaktadır (Akyol, 2012; Derrington ve Groom, 2004; Doğan, 2011; Kline,1989; Lucas ,2012; Özbay, 2013; Urgan, 2007). Tompkins (2006), hikâye dinlemek, şiir dinlemek, kukla gösterisi izlemek, şarkı dinlemek, okuma korolarına ve okuma tiyatrolarına katılmak, film ya da hikâyelerin video formlarını dinlemeyi ve izlemeyi, estetik dinleme içerisinde sayar. Bu bağlamda estetik dinlemeyi diğer dinleme türlerinden ayıran şeyin, dinleme amacı ve dinlenen metnin türü olduğu söylenebilir. Şarkı, türkü, müzik dinlemek, hikâye, masal, şiir vb. dinlemek, bir filmi, bir oyunu dinlemek/izlemek estetik dinleme kapsamında ele alınmaktadır (Akyol, 2012; Doğan,2011; Özbay, 2013; Urgan, 2007). Estetik dinleme için, edebiyat ve sanat ürünlerinin dinlenmesidir/izlenmesidir denilebilir. Bu dinleme türünde bilişsel bir amaçtan ve çabadan ziyade estetik bir zevk duyma, keyif alma, rahatlama söz konusudur.

Tompkins (2005, s. 300), estetik dinlemenin geleneksel isimlerinin takdir edici dinleme (appreciative listening) ve zevk için dinleme (listening for pleasure) olduğunu belirtir. Ona göre, Louise Rosenbalt tarafından ilk kez 1970'lerin sonunda estetik okuma kavramı tanımlanmıştır. Estetik okuma kavramından sonra ise bir dinleme türü olarak tanımlanan estetik dinleme, hikâye anlatıcıları hikâye anlatırken, şairler şiir okurken, oyuncular oyun oynarken, şarkıcılar şarkı söylerken, bir hikâye sesli olarak okunurken çocukların ve yetişkinlerin yaptığı dinlemedir.

Alanyazında bazı araştırmacıların (Derrington ve Groom, 2004; Kline, 1989; Liouzu, 2016; Lucas,2012) “appreciative listening” olarak adlandırdığı tür, estetik dinlemeye karşılık gelen dinleme türüdür. Kline (1989), bu dinleme türünü; eğlenmek amaçlı müzik dinleme, tarzlarını beğendiği konuşmacıları dinleme, radyo dinleme, tiyatro, film dinleme/izleme gibi ekinlikleri içeren bir dinleme türü olarak tanımlar. Kline'e göre bu dinleme türünde dinlemeyi etkileyen önemli dinamik, mesajın kaynağı değil dinleyicinin tepkisidir. Çünkü bu durum

kişiden kişiye değişiklik gösterebilir. Derrington ve Groom (2004)' a göre dinleyiciler belli bir müzik türünü dinledikleri zaman bunu zevkle ve memnuniyetle yapıyorlarsa o zaman takdir edici/estetik dinleme yapmış olmaktadırlar.

Estetik dinlemenin eğitiminde birtakım stratejilerle çalışmak söz konusudur. Tompkins (2006), estetik dinleme becerisinin kazandırılmasında; tahmin etme (predicting), görselleştirme (visualizing), bağlantı/ilişki kurma(connecting) ve özetleme (summarizing) stratejilerinin kullanılabilceğini belirtir. Özbay (2013) da estetik dinleme becerisinin kazandırılmasında beş stratejiden söz eder. Bu stratejiler: tahminde bulunma, zihinde resmini çizme, ilgi kurma, özetleme ve dil oyunları stratejisidir. Akyol (2006), estetik dinleme becerisinin kazandırılmasında altı stratejiden söz eder. Bu altı strateji: tahmin etme, görselleştirme, bağlantılar kurma, kurulan anlamı gözden geçirip yeniden düzenleme, dili etkili kullanma ve fikirlerin organize edilmesidir.

Estetik Dinleme Stratejileri

Tahmin Etme: Çocuklar hikâye dinlerken veya kuklaları izlerken, buldukları noktanın ilerisinde ne olabileceğini tahmin etmektedirler. Zaman ilerledikçe tahminlerini kontrol ederek yeniden düzenlerler. Bu stratejinin etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmen sorularla öğrencileri teşvik etmelidir. Öğretmen soruları dinleme öncesi sorabileceği gibi dinleme sırasında da zaman zaman sorabilir (Tompkins, 2005). Güneş (2007)'e göre, tahmin etme, ön bilgilerden hareket ederek, metnin başlığından, görsellerden, anahtar kelimelerden yararlanarak, metin türüne, biçim ve görünüm özelliklerine dayanarak metnin içeriği hakkında tahminler oluşturma tekniğidir. Tahmin etme çalışmaları hayal ederek değil metindeki ipuçları kullanılarak yapılmalıdır. Bu çalışmalar aynı zamanda öğrencinin merakını uyandırmak için yapılmaktadır. Tahminlerin doğruluğu sürekli kontrol edilmelidir. Öğrencilerin tahminlerini söylemeleri veya yazmaları sağlanarak kontrol işlemi gerçekleştirilebilir. Tahminlerin doğruluğu ve gelişim durumu düzenli olarak izlenmelidir.

Zihinde Resmini Çizme: “Dinleme esnasında öğrenciler hayal güçlerini de kullanarak dinlediklerini zihinlerinde resimleştirmelidirler. Pek çok hikâye zengin detay ve tanımlayıcı ifadelerle yer vermektedir. Çocuklar bunlar üzerinde düşünerek zihinsel görüntüyü oluşturmaları ve dinlemeden sonra da onu kâğıda dökebilmelidir” (Tompkins, 2005, s. 300). Öğrencilerin dinledikleri şeylerin resmini çizmesi, onların metnin içindeki olaylara dahil olmasını ve kahramanlarla ilişki kurmasını sağlayabilir. “Öğrenciler dinleme süresince bazen bütün ayrıntıların bazen anahtar kelimelerin bazen olayların zihinde resmini çizerler. Zihinde çizilen resimler öğrenciyi metnin içinde yaşananlara girmeye ve neler olduğunu fark etmeye zorlar” (Cunningham ve Shaoury, akt. Özbay, 2013, s. 110).

Dil Oyunları: Estetik dinleme, edebi türleri dinlemeyi kapsar. Bu tür dinlemede şiir, masal, hikâye, destan, şarkı, türkü vb. edebi türler kullanılır. Edebi türlerde yazar dili en güzel şekliyle kullanır. Anlatımı zenginleştirmek için atasözleri, deyimler, tekerlemeler, söz sanatları, ikilemeler, uyaklar vb. sıklıkla kullanılır. Öğrenciler, dinlerken, konuşmacının dili kullanım şekline de şahit olurlar. Konuşmacının kullandığı kelimeler, kurduğu cümleler, yararlandığı söz sanatları, kafiyeler, ikilemeler, atasözü ve deyimler, özlü sözler vs. dikkatlerini çeker. Hatta bunları beğenip, kendi konuşmalarında ve yazılarında da kullanabilirler. Öğretmenin de yönlendirmesiyle

öğrencilerin dinledikleri bu güzel örnekleri defterlerine not etmeleri, hatta dilin bu etkili ve güzel kullanımları için ayrı bir defter tutmaları yönünde teşvik edilmeleri, kalıcı olması ve kullanılması açısından önem taşır. “Estetik dinleme için bu tür güzel dil kullanımlarına dikkat edilmesi önemlidir çünkü bu dil inceliklerinin farkına varılması daha çok edebi zevk alınmasını sağlar” (Özbay, 2013, s. 110).

Tompkins (2005, s. 301) bu stratejiyi, “dili etkili kullanma” şeklinde ifade etmiş ve şu şekilde açıklamıştır: “Burada öğretmene veya konuşmacıya büyük bir sorumluluk düşmektedir. Anlatım dili ne kadar sürükleyici olursa dinlemeden de o kadar zevk alınır. Konuşmacı konuyu dağıtmamak kaydıyla esprilere, deneyimlere vb. yer vermelidir. Çocuklar duydukları dili taklit ederler ve kendi kelime hazinelerini zenginleştirmede kullanırlar.”

İlgi Kurma: Çocuklar dinlerken dinlediklerinde anlatılanlarla kendi özellikleri arasında bağlantılar kurabilmelidirler. Bu bağlantıları dinleme etkinliğinden sonra sınıf içi tartışmalarda dile getirmelidirler. Ayrıca dinledikleri başka hikâyelerle o anda dinledikleri hikâye unsurları arasında da ilişkiler kurabilirler. Öğretmen bu ilişkilerin kurulmasında öğrencilere yardımcı olmalıdır (Tompkins, 2005). Özbay (2013)’a göre dinleme sürecinde bu strateji kullanılırken öğrenciler ilk olarak, dinlenenlerle gerçek hayat arasında, ikinci olarak dinlenenlerle gerçek hayattaki kişiler arasında, üçüncü olarak da dinledikleri metin ile daha önce dinledikleri ya da okudukları diğer metinler ya da izledikleri filmler arasında bağ kurabilirler. Öğrenciler dinledikleri metindeki olay, karakterler, konu vb. özellikler bakımından ilişkilendirme yapabilirler.

Özetleme: Dinleyicinin dinlediğini özetleyebilmesi; dinlenen metnin önemli noktalarını kavradığı, konuşmacının amacını saptadığı buna bağlı olarak konuşmanın konusunu, ana fikrinin tespit edebildiği, özü ayrıntılardan ayıklayabildiği anlamına gelmektedir. Doğan ve Özçakmak (2015, s. 154)’a göre, “Özetleme, bir metni, sübjektiflikten uzak, orijinal metne bağlı olarak yeniden yazma faaliyetidir. Metnin özet olarak yazıya dökülmesi için düşüncelerin düzenlenmesi ve yapılandırılması gerekmektedir. Bunun için, metnin çok iyi okunup/dinlenip anlaşılmasına, sonrasında anlaşılmanın öz bir biçimde anlatılmasına ihtiyaç vardır”.

Devine (1982), dinlemenin öğretilebileceğini söyler. Wolvin ve Coakley (2000)’e göre, dinlemede doğrudan eğitim istenilen sonuçlar verebilir. Dinlemeyle ilgili yapılan çalışmalar, (Doğan, 2007; Melanlıoğlu, 2011; Katrancı, 2012, Karakuş Tayşi, 2014, Cığerci, 2015) dinleme becerisinin eğitim ile geliştiğini göstermektedir.

Dinleme bir beceridir ve beceriler eğitim yoluyla geliştirilebilirler. Sever (2004) dinlemenin insan yaşamındaki yeri ve önemini vurgular ve doğal bir yeti olarak edinilen bu becerinin ilköğretimden itibaren özenle geliştirilmesi gerektiğini belirtir. Ediger (2002), öğrencilerin iyi bir dinleyici olması isteniyorsa eğitim programlarında dinlemeye yeterince yer verilmesi gerektiğini söyler. Dinleme akademik başarıda kritik bir faktördür. Okulların en başarılı öğrencileri, etkin dinleyen öğrencilerden çıkmıştır. Öğrencilerin başarısız olmasında, yetersiz dinleme becerilerinin, okuma becerilerinden ve akademik yetenekten daha ağır basan bir faktör olduğu keşfedilmiştir (Wolvin ve Coakley, 2000).

Masal yüz yıllardır yediden yetmiş insanların ilgisini çeken cezbedici bir anlatı türüdür. Çocukluk döneminde masalla tanışan insanoğlu, ondan hayata ve dünyaya dair pek çok şey öğrenmektedir. İnsana dilin kapılarını

aralayan ilk dil becerisi olan dinleme ile insana edebiyatın kapısını aralayan, ninniden sonra karşılaştığı ikinci edebi metin türü olan masalın, estetik dinleme stratejileri kapsamında bu çalışmada birlikte ele alınması önem arz etmektedir.

Dinleme eğitimine, erken dönemde, masallar aracılığıyla ve estetik dinleme stratejileri ile başlanması, öksüz bir dil becerisi olarak adlandırılan dinleme becerisinin gelişimini hızlandırabilir. Çocuklara estetik dinleme stratejileri ve masallarla dinleme alışkanlığı kazandırmak, onların dinlemeyi sıkıcı bir eylem olarak görmelerini engelleyip aksine bu süreci onlar için daha keyifli ve ilgi çekici hale getirebilir. Dinleme eğitimine, insanların hoşlandığı, keyif aldığı, ilgilerini çeken bir edebi tür olan masalla, estetik dinleme stratejilerinin kullanılarak başlanması, dinleme becerisinin gelişimi açısından ve dinlemeye yönelik olumlu tutumlar geliştirebilmesi açısından önemlidir.

Eğitim psikoloji, sosyoloji, nöroloji vb. gibi pek çok disiplinin etkilediği karmaşık bir süreç olduğu için tutum ve öğrenme, eğitim psikolojisinin en önemli hususlarından birisidir. Öğrencilerin öğrenecekleri şeylere, kazanacakları becerilere karşı olumlu tutumlar geliştirebilmeleri kalıcı öğrenme için, sağlıklı bir öğrenme ve eğitim süreci için son derece önem arz etmektedir.

Alanda farklı dinleme türlerinin stratejileriyle ilgili çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir. Doğan (2017), dinleme eğitiminde strateji kullanımıyla ilgili yaptığı çalışmada, strateji temelli etkinliklerle işlenen dersin yedinci sınıf öğrencilerinin strateji kullanma düzeylerini ve eleştirel, ayırt edici ve kapsamlı dinleme becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Katrancı (2012), çalışmasında ortaokul 5. sınıf öğrencilerine verilen üstbilis stratejileri öğretiminin dinlediğini anlamaya ve dinlemeye yönelik tutuma etkisini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada yapılan ölçümler sonucunda üstbilis strateji öğretiminin yapıldığı deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Melanlıoğlu (2011) çalışmasında, üstbilis strateji eğitiminin dinleme becerisine etkisini incelemiştir. Ön test, son test kontrol gruplu deneysel desene göre yapılandırılan çalışmada üstbilis eğitimi alan deney grubundaki öğrencilerin dinleme puanları, kontrol grubundaki öğrencilere göre daha yüksek çıkmış ve aralarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Fakat estetik dinleme türü ve stratejileriyle ilgili olarak yurt içinde de yurt dışında da herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu bağlamda, yapılan bu çalışmanın alandaki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada masallarla yapılan estetik dinleme stratejileri öğretiminin 5. sınıf öğrencilerinin dinlediklerini anlama becerileri ve dinlemeye yönelik tutumları üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki denenceler oluşturulmuş ve bu denencelerin sınanması yoluna gidilmiştir. Oluşturulan denenceler şöyledir:

- 1- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin tutum ölçeğinden aldıkları son test puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

2- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin masal başarı testinden aldıkları son test puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

YÖNTEM

Bu araştırma, masallarla estetik dinleme stratejileri öğretiminin, beşinci sınıf öğrencilerinin dinlemeye yönelik tutumları ve dinlediğini anlama becerileri üzerindeki etkisini araştıran, yarı deneysel bir araştırmadır. Araştırmada yarı deneysel desen kullanılmasının nedeni, deney ve kontrol gruplarının araştırmacı tarafından oluşturulmayıp okuldaki mevcut sınıflar arasından seçilmiş olmasıdır.

Araştırmada estetik dinleme stratejileri öğretiminin uygulandığı deney grubu ile estetik dinleme stratejileri öğretiminin uygulanmadığı kontrol grubunun, tutumları ve akademik başarıları arasındaki farkı ortaya koymak amacıyla ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Karasar (2005)'a göre; ön test-son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılır. Ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli deneysel işlemin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin test edilmesiyle ilgili olarak araştırmaya yüksek bir istatistiksel güç sağlayan, elde edilen bulguların neden-sonuç ilişkisi içinde yorumlanmasına imkân veren ve davranış bilimlerinde sıkça kullanılan güçlü bir desen olarak nitelendirilmektedir (Büyüköztürk, 2001).

Bu araştırmanın bağımsız değişkenini deney grubundaki deneklere uygulanan estetik dinleme stratejileri öğretimi oluşturmaktadır. Karasar (2005, s. 97)'a göre araştırmada kullanılan deneysel desen şu şekilde tablolandırılabilir:

Tablo 1. Araştırmada Kullanılan Yarı Deneysel Desenin Simgesel Görünümü

Grup	Seçme Tipi	Ön Test	Yöntem	Son Test
DG	R	DYTÖ MBT	Estetik Dinleme Stratejileri Öğretimi	DYTÖ MBT
KG	R	DYTÖ MBT	Türkçe Öğretim Programına Göre Yapılan Dinleme Çalışmaları	DYTÖ MBT

Tablo 1'e göre DG, deney grubunu, KG, kontrol grubunu göstermektedir. DYTÖ, ön testte ve son testte her iki gruba da uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğini, MBT, ön testte ve son testte her iki gruba da uygulanan masal başarı testini simgelemektedir. Son test, ön testin yapıldığından sekiz hafta sonra uygulanmıştır.

Araştırma için 5. sınıf öğrencilerinden birbirine denk düzeyde olan iki grup seçilmiş; rastlantısal atama yoluyla bu sınıflardan biri deney, diğeri ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Her iki gruptaki öğrenciler de deneysel işlem öncesinde ve sonrasında ölçmeye tâbi tutulmuşlardır. Deney grubundaki deneklere estetik dinleme stratejileri öğretimi verilirken kontrol grubunun ders işleme sürecine müdahale edilmemiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013- 2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Afyonkarahisar il merkezinde bulunan bir devlet okulunun 5-A ve 5-B sınıflarında öğrenim görmekte olan 57 öğrenci oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grupları belirlenmeden önce her iki sınıfta bulunan öğrencilerin bir dönem önceki Türkçe dersi başarı notları incelenmiş, Türkçe öğretmenleriyle her iki sınıfın Türkçe dersi performansları hakkında görüşme yapılmıştır. Yapılan bu inceleme sonrasında grupların birbirine yakın özellikler taşıdığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte ön test olarak uygulanan “dinlemeye yönelik tutum ölçeği” ve “masal başarı testlerinin” sonuçları grupların birbirine denkliliğini somut olarak göstermektedir. Sonrasında random yöntemle 5-A sınıfı deney, 5-B sınıfı kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

Masal, çocukların ilgisini çeken bir edebi tür olduğu için, estetik dinleme stratejileri öğretiminde tercih edilmiştir. Masalı ilgiyle dinleyip kolaylıkla anlayabilecekleri var sayıldığı için ayrıca deneysel işlem sürecinde araştırmacı tarafından verilen yönergelerin daha iyi anlaşılabilmesi, bu yönergelere göre yapılması gereken işlemlerin kolaylıkla yapılabilmesi ve masal türüyle estetik dinleme stratejilerinin rahatlıkla uygulanabilmesi için araştırmada beşinci sınıflarla çalışmak tercih edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Masal Başarı Testi” kullanılmıştır.

Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmada deneysel işlem öncesinde ve sonrasında hem deney grubunun hem de kontrol grubunun dinleme becerisine yönelik tutumlarını belirlemek için Katrancı (2012) tarafından geliştirilen “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Dinlemeye yönelik tutum ölçeği üçlü likert tipinde hazırlanmıştır ve 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılığının belirlenebilmesi için ölçeği geliştiren araştırmacı tarafından Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Buna göre dinlemeye yönelik tutum ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı 0.81 olarak belirlenmiştir. Özdamar (2004) ‘a göre Cronbach Alpha katsayısı 0.80 ile 1.00 arasında ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Ortaya çıkan bu değer ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Başarı Testi

Araştırmaya katılan öğrencilerin dinlediklerini anlama becerilerinin ölçülmesi için dinlediğini anlama başarı testi kullanılmıştır. Öğrencilerin deney öncesinde ve deney sonrasında dinlediklerini anlama becerilerini ölçmek için “Tık Sopam” isimli masal türündeki metne yönelik başarı testi uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Başarı testi için öncelikle soru havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu soru havuzundan üç alan uzmanının görüşü alınarak, amaca hizmet edebilecek 15 adet çoktan seçmeli soru ve 4 adet

açık uçlu soru seçilmiştir. Seçilen bu sorular pilot uygulamada denenmiş, üç alan uzmanının görüşleri doğrultusunda çoktan seçmeli sorulardan dördü elenmiş, açık uçlu sorular aynı şekilde deneysel işlemlerde kullanılmak üzere başarı testinde yer almıştır. Pilot uygulama sonrasında, başarı testinin son şeklinde, 11 çoktan seçmeli soru ve 4 adet açık uçlu soru yer almaktadır.

Masal başarı testinin pilot uygulaması için Afyonkarahisar il merkezinde öğrenim gören 186 beşinci sınıf öğrencisiyle çalışılmıştır. Pilot uygulama yapılmadan önce öğrencilere çalışmayla ilgili açıklayıcı bilgiler verilmiştir. Öncelikle “Tık Sopam” masalı öğrencilere araştırmacı tarafından okunmuştur. Sonrasında öğrencilerden dinledikleri masala yönelik hazırlanan soruları cevaplamaları istenmiştir. Pilot uygulama sonrasında son şekli verilen masal başarı testine, eğitim alanında çalışan ve araştırma yöntemleri dersi veren alan uzmanlarıyla birlikte, çoktan seçmeli sorulara test yarılama yöntemi uygulanarak testin güvenilirliği sağlanmıştır. “Testi yarılama (eşdeğer yarılar) yöntemi, testin iki eş (paralel) formundan elde edilen puanlar arasındaki korelasyona dayalı olarak testin tümü için güvenilirlik tahmini yapılmasını tanımlar” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013). Test yarılama yöntemi ile yapılan güvenilirlik hesaplamasında sonuç .83 çıkmıştır. Güvenirlik hesaplarının %70’in üzerinde çıkması araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman,1994).

Verilerin Toplanması

Araştırma ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desene göre yapılandırıldığı için araştırmaya ait veriler iki aşamada toplanmıştır. İlk aşamada deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilere “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Masal Başarı Testi” uygulanmıştır. Öğrencilerin uygulanan testten ve ölçekten aldıkları puanlar ön test puanı olarak değerlendirilmiştir. İkinci aşamada deney grubuyla gerçekleştirilen deneysel işlem süreci sonrasında yine her iki gruba ön test olarak uygulanan “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Masal Başarı Testi” tekrar uygulanmıştır. Öğrencilerin ikinci aşamada uygulanan testlerden ve ölçeklerden aldıkları puanlar da son test puanı olarak değerlendirilmiştir.

Pilot Uygulama

Bu araştırmanın pilot uygulaması Afyonkarahisar il merkezindeki bir devlet okulunda öğrenim görmekte olan 5. sınıf düzeyindeki 186 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Gerçek uygulamada yaşanabilecek sorunların en aza indirilmesi, kullanılacak veri toplama araçlarının denenebilmesi ve öğrencilerin deneysel süreçte geçirecekleri yaşantıların ön izlemesi adına pilot uygulama süresi dört hafta (sekiz ders saati) olarak planlanmıştır. Dört haftalık bu zaman diliminde ön test olarak dinlemeye yönelik tutum ölçeği ve masal başarı testi uygulanmıştır. Daha sonra bir şubede gerçek uygulamada da kullanılan masallarla estetik dinleme stratejileri öğretimi gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimden sonra da son test olarak yine dinlemeye yönelik tutum ölçeği ve masal başarı testi uygulanmıştır. Pilot uygulamada masal başarı testindeki 4 çoktan seçmeli sorunun amaca hizmet etmediği tespit edilmiştir. Alan uzmanlarının da görüşü alınarak bu 4 çoktan seçmeli soru masal başarı testinden çıkartılmıştır. Gerçek uygulamada kullanılan masal başarı testinde 11 çoktan seçmeli soru ve 4 adet açık uçlu soru yer almaktadır.

Deneysel İşlem

Araştırmanın deneysel işlem sürecinde masallardan yararlanılarak estetik dinleme stratejileri öğretimi gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda yapılan uygulamalar araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Uygulama öncesinde hem deney grubuna hem de kontrol grubu öğrencilerine “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Masal Başarı Testi” ön test olarak uygulanmıştır. Uygulama sürecinde estetik dinleme stratejileri öğretimi yapıldıktan sonra ön test olarak uygulanan test ve ölçek aynı gruplara son test olarak uygulanmıştır. Araştırmanın uygulama basamağı sekiz hafta sürmüştür.

Araştırma süresince deney grubu öğrencilerine araştırmacı tarafından estetik dinleme stratejileri öğretimi yapılmıştır. Haftada iki saat olmak üzere bir estetik dinleme stratejisi, düzeylerine uygun seçilmiş bir masalla öğrencilere öğretilmiştir. Her hafta ayrı bir masal araştırmacı tarafından sınıfta seslendirilmiş ve bu masal üzerinden estetik dinleme stratejileri öğretimi yapılmıştır. Vurgulamalardan kaynaklanabilecek farklı anlam çıkarma durumlarının önüne geçilebilmesi için masalların seslendirilmesinde çok titiz davranılmıştır. Seslendirmeden önce öğrencilere o haftaki strateji hakkında bilgi verilmiş, neler yapmaları gerektiği ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Stratejilere göre öğrenciler dinleme öncesinde, dinleme esnasında ve dinleme sonrasında araştırmacının verdiği yönergeler doğrultusunda kendilerinden yapılması istenen işlemleri sırasıyla gerçekleştirmişlerdir.

Uygulama sürecinde ön test ve son testle birlikte toplam sekiz masal kullanılmıştır. Masalları belirleyebilmek için öncelikle, masal havuzu oluşturulmuştur. Bu masallar üç alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda eleme yapılmış, uygulamada kullanılacak olan sekiz masal belirlenmiştir. Uygulama sürecinde kullanılan masallara yönelik bilgiler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Deneysel İşlem Sürecinde Kullanılan Masallara Yönelik Bilgiler

Hafta	Masal Adı	Kullanıldığı Strateji
	Tık Sopam	Ön test
1	Usta Nazar	Tahminde Bulunma
2	Tek Köse ile Çift Köse	Zihinde Resmini Çizme
3	Perili El	Dil Oyunları
4	Altın Araba	İlgi Kurma
5	Telli Top	Özetleme
6	Sihirli Çeşme	Karma
7	Tilki ile Sütçü Nine	Karma
8	Tık Sopam	Genel değerlendirme Son test

Tablo 2’de görüldüğü gibi deneysel işlem sürecinde yedi masal kullanılmıştır. Bunun haricinde deneysel işlem öncesinde ve sonrasında ön test ve son test olarak da “Tık Sopam” başlıklı masal, başarı testiyle birlikte kullanılmıştır.

Deneysel işlem sürecinde masal dinleme etkinliklerinde öğrencilerden dinleyecekleri/dinledikleri masala yönelik olarak yapmaları istenen çalışmalar şunlardır:

1-Tahminde bulunma stratejisinde; öğrencilerden kendilerine verilen A4 kağıtlarını yatay şekilde çizgiyle ortadan ikiye bölmeleri istenmiştir. Çizgiyle ikiye bölünen kâğıdın bir tarafına “tahminlerim” diğer tarafına da “metinde geçenler” ibarelerinin yazılması istenmiştir. Bu uygulamada Tompkins’in Stauffer’den (1975) uyarladığı “Yapılandırılmış Dinleme-Düşünme Etkinliği”nden yararlanılmıştır (Tompkins, 2005: 307). Masal seslendirilmeden önce öğrencilere masalın başlığı söylenmiş ve başlıktan hareketle masalın içeriğinin tahmin edilmesi ve tahminlerinin kâğıda yazılması istenmiştir. Daha sonra masal, araştırmacı tarafından seslendirilirken belli bir noktada kesilmiş ve bundan sonra ne olacağının tahmin edilmesi ve tahminlerin kâğıda yazılması istenmiştir. Seslendirme sürecinde bu işlem birkaç kez tekrarlanmıştır. Masalın seslendirmesi bittiğinde öğrencilerin kendi tahminleriyle metinde geçenleri karşılaştırması istenmiştir. En sonunda sınıfta öğrencilerin tahminleri hakkında görüşler paylaşılmıştır.

2-Zihinde resmini çizme stratejisinde, masal yine araştırmacı tarafından seslendirilmiştir. Seslendirme işleminden önce öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmış ve yönergeler verilmiştir. Masalı dinledikten sonra, öğrencilerden dinleme sürecinde masalla ilgili zihinlerinde oluşan resimleri kendilerine dağıtılan kâğıtlara aktarmaları istenmiştir. Bunun için öğrencilere yeterli süre verilmiştir. Etkinlik sonrasında öğrencilerden bir kısmının masalın kahramanlarını, bir kısmının masalda geçen olayları, bir kısmının masalın sonucunu resmettiği görülmüştür.

3- Dil oyunları stratejisinde, öğrencilerden dinledikleri masalda geçen tekerlemelere, deyimlere ve atasözlerine, kafiyeli sözlere, etkili ve güzel sözlere dikkat etmeleri ve bunları not almaları istenmiştir. Öğrenciler masalda geçen, dikkatlerini çeken bu tarz sözleri not almışlardır ve sonrasında not aldıkları bu sözlerin anlamları ve kullanımları üzerine sınıfta araştırmacıyla birlikte konuşmuşlardır. Bu stratejiyi kullanmaya uygun bir masal seçilmesine özen gösterilmiştir.

4- İlgi kurma stratejisinde, öğrencilerin dinledikleri masal, masalın kahramanları, masalda geçen olay vb. ile gerçek hayatta yaşadıkları, başlarına gelen bir olay ya da durumla, gerçek hayattaki kişilerle, ya da daha önce okudukları/dinledikleri bir metinle, izledikleri bir filmle aralarında ilişki kurmaları istenmiştir. Bu etkinlik sonrasında da öğrencilerin, bu stratejide en çok masal kahramanları ve gerçek hayattaki kişilerle ilgi kurdukları görülmüştür.

5- Özetleme stratejisinde, seslendirilen masalı dinledikten sonra öğrencilerden, kendi özgün cümleleriyle masalda geçen olayı/olayları kısaca yazmaları istenmiştir. Bu yönerge doğrultusunda öğrenciler, dinledikleri masalın özetini araştırmacı tarafından dağıtılan A4 kâğıtlarına yazmışlardır.

Verilerin Analizi

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin deneysel işlem öncesinde “Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Masal Başarı Testi”nden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için “Bağımsız Gruplar İçin t-Testi” kullanılmıştır. Uygulama sonrasında da öğrencilerin aynı testten ve ölçekten aldıkları puanlar

arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yine “Bağımsız Gruplar İçin t-Testi ve Mann Whitney U Testi” kullanılmıştır. Hem deney hem kontrol grubunun ön test ve son test uygulamaları sonucunda elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakmak için çarpıklık ve basıklık katsayıları, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Testleri, histogramlar, gövde-yaprak diyagramları, normal Q-Q grafikleri ve kutu grafikleri incelenmiş, masal başarı testi ön-son test ve dinlemeye yönelik tutum ölçeği ön testte elde edilen verilerin normallik varsayımını karşıladığı tespit edilmiştir. Bu ölçümlerde elde edilen veriler normallik varsayımını karşıladığı için “Bağımsız Örneklem İçin t-Testi” kullanılarak analiz edilmiştir. Bunun dışında son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğinde anormal bir dağılım tespit edilmiştir. Bu yüzden son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğinin analizleri parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U Testi kullanılarak yapılmıştır. “Bu test, ilişkisiz ölçümlerde söz konusu olduğu az denekli deneysel çalışmalarda puanların dağılımının normallik varsayımını karşılamadığı deneysel çalışmalarda sıklıkla kullanılır. U-testi, puanların normallik varsayımını karşılamadığı durumlarda ilişkisiz t-testinin alternatifi olarak da bilinir.” (Büyüköztürk, 2005, s. 156).

Masal başarı testinde bulunan açık uçlu sorular alternatif ölçme değerlendirme araçlarından, dereceli puanlama anahtarı aracılığıyla değerlendirilmiştir. Dereceli puanlama anahtarı üç alan uzmanın görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Açık uçlu sorular araştırmacı, bir Türkçe öğretmeni ve iki alan uzmanı tarafından önce bağımsız olarak bireysel değerlendirilip puanlanmıştır. Sonrasında ise araştırmacı, bir Türkçe öğretmeni ve iki alan uzmanı bir araya gelerek, yine dereceli puanlama anahtarı aracılığıyla ortak bir puanlama ve değerlendirme yapmışlardır.

BULGULAR

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin deneysel işlem öncesinde ve sonrasında dinlemeye yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlar ve ön test ve son testten aldıkları puanlara ilişkin bulgular ve yorumlar aşağıda yer almaktadır.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına ilişkisiz örneklem t Testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları aşağıda tablolaştırılarak sunulmuştur.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinden Aldıkları Ön Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem t-Testi Sonuçları

Grup	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Deney Grubu	29	43,72	4,224	55	-,895	,375
Kontrol Grubu	28	44,64	3,477			

p>.05

Tablo 3 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t(55) = -.895, p > .05$). Elde edilen bulgulara göre dinlemeye yönelik tutum ölçeği açısından iki grubun birbirine denk olduğu söylenebilir. Bu sonuç, deney ve kontrol grubu olarak rastgele atanan iki grubun deneysel işlem öncesinde dinleme becerisine yönelik tutumlarının benzer olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Tutum Ölçeği Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına Mann Whitney U Testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları aşağıda tabloleştirilerek sunulmuştur.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinden Aldıkları Son Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	U	P
Deney Grubu	29	27,57	799,50	-,675	364,500	,500
Kontrol Grubu	28	30,48	853,50			

$p > .05$

Tablo 4'e göre deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeği üzerinde yapılan Mann Whitney U Testi sonuçları incelendiğinde iki grup arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($U = 364,500; p > .05$).

Deney Grubu Öğrencilerinin Tutum Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına ilişkili örneklem t Testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları aşağıda tabloleştirilerek sunulmuştur.

Tablo 5. Deney Grubundaki Öğrencilerin Tutum Ölçeğinden Aldıkları Ön ve Son Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkili Örneklem t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Ön test	29	43,72	4,224	28	-,571	,573
Son test	29	44,34	4,055			

$p > .05$

Tablo 5 incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; ön testte verdikleri cevapların ortalaması, 43,72; standart sapması, 4,224, son testte verdikleri cevapların ortalaması, 44,34, standart sapması, 4,055 olarak hesaplanmıştır. Uygulanan t Testi sonucu ise -,571 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değere göre ön test ve son test arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($t(28) = -.571, p > .05$). Bir başka deyişle deneysel işlem

süreci sonrasında öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarında çok büyük bir değişiklik olmamıştır. Fakat ön test ortalamasına ($\bar{X}=43,72$) ve son test ortalamasına ($\bar{X}=44,34$) bakıldığında deney grubu lehine bir artış olduğu göze çarpmaktadır. Bu durum deney grubundaki öğrencilerin deneysel işlem sonrasında tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının arttığını göstermektedir.

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Tutum Ölçeği Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına t Testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları aşağıda tablolaştırılarak sunulmuştur.

Tablo 6. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Tutum Ölçeğinden Aldıkları Ön ve Son Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkili Örneklem t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Ön test	28	44,64	3,477	27	-,846	,405
Son test	28	44,32	2,037			

p>.05

Tablo 6 incelendiğinde kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; ön testte verdikleri cevapların ortalaması, 44,64; standart sapması, 3,477, son testte verdikleri cevapların ortalaması, 44,32, standart sapması, 2,037 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki maddelere verilen cevapların toplamına uygulanan t Testi sonucu ise-,846 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değere göre ölçümler arasındaki fark, anlamlı değildir ($t_{(27)}= -,846$, p>.05). Elde edilen bu bulgulara göre kontrol grubundaki öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarında bir değişiklik yoktur.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Masal Başarı Testi Ön Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test olarak uygulanan masal başarı testinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için ilişkisiz örneklem t Testi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Sonuçlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Masal Başarı Testinden Aldıkları Ön Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem t-Testi Sonuçları

Grup	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Deney Grubu	29	57,75	10,98	55	-,181	,857
Kontrol Grubu	28	58,21	7,72			

p>.05

Tablo 7 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test olarak uygulanan masal başarı testine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; deney grubundaki öğrencilerin verdikleri cevapların ortalaması, 57,75; standart sapması, 10,98 iken kontrol grubundaki öğrencilerin verdikleri cevapların

ortalaması, 58,21; standart sapması, 7,72 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki maddelere verilen cevapların toplamına uygulanan t Testi sonucu ise -,181 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değere göre gruplar arasındaki fark anlamsızdır ($t_{(55)} = -,181, p > .05$). Elde edilen bu bulgulara göre deneysel işlem öncesinde masal başarı testi açısından iki grubun birbirine denk olduğu söylenebilir.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Masal Başarı Testi Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son test olarak uygulanan masal başarı testinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için ilişkisiz örneklem için t Testi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Sonuçlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Masal Başarı Testinden Aldıkları Son Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem t-Testi Sonuçları

Grup	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Deney Grubu	29	79,82	18,248	55	4,890	,000*
Kontrol Grubu	28	61,60	7,583			

* $p < .05$

Tablo 8 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son test olarak uygulanan masal başarı testine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; deney grubundaki öğrencilerin verdikleri cevapların ortalaması, 79,82; standart sapması, 18,248 iken kontrol grubundaki öğrencilerin verdikleri cevapların ortalaması, 61,60; standart sapması, 7,583 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki maddelere verilen cevapların toplamına uygulanan t Testi sonucu ise 4,890 olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin masal başarı testinden aldıkları puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($t_{(55)} = 4,890, p < .05$). Elde edilen bu bulguya göre estetik dinleme stratejileri öğretiminin öğrencilerin dinlediklerini anlama becerilerini geliştirmede etkili olduğu söylenebilir.

Deney Grubu Öğrencilerinin Masal Başarı Testi Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney grubuna uygulanan ön test ve son test masal başarı testinden öğrencilerin aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit edebilmek için ilişkili örneklem t Testi uygulanmıştır. Uygulanan bu testin sonuçları aşağıda tablolastırılarak sunulmuştur.

Tablo 9. Deney Grubundaki Öğrencilerin Masal Başarı Testinden Aldıkları Ön ve Son Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkili Örneklem için t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Ön test	29	57,75	10,98	28	-5,378	,000*
Son test	29	79,82	18,24			

* $p < .05$

Tablo 9 incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan masal başarı testine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; ön testte verdikleri cevapların ortalaması, 57,75; standart sapması, 10,98, son testte verdikleri cevapların ortalaması, 79,82, standart sapması, 18,24 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki maddelere verilen cevapların toplamına uygulanan t Testi sonucu ise -5,378 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değere göre ölçümler arasındaki fark anlamlıdır ($t_{(28)} = -5,378, p < .05$). Bu bulguya göre sekiz haftalık deneysel işlem sürecinde verilen estetik dinleme stratejileri öğretiminin, öğrencilerin dinlediklerini anlama becerilerini geliştirmede etkili olduğu söylenebilir.

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Masal Başarı Testi Ön ve Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Kontrol grubuna uygulanan ön test ve son test masal başarı testinden öğrencilerin aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit edebilmek için ilişkili örneklem t Testi uygulanmıştır. Uygulanan bu testin sonuçları aşağıda tablolştırılarak sunulmuştur.

Tablo 10. Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Masal Başarı Testinden Aldıkları Ön ve Son Test Puanlarının Ortalamalarına İlişkin İlişkili Örneklem İçin t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	P
Ön test	28	58,21	7,72	27	-1,944	,062
Son test	28	61,60	7,58			

p>05

Tablo 10 incelendiğinde kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan masal başarı testine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; ön testte verdikleri cevapların ortalaması, 58,21; standart sapması, 7,72, son testte verdikleri cevapların ortalaması, 61,60, standart sapması, 7,58 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki maddelere verilen cevapların toplamına uygulanan t Testi sonucu ise -1,944 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değere göre ölçümler arasındaki fark ($t_{(27)} = -1,944, p > .05$) anlamsızdır. Kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testinden aldıkları puanlar, deney grubu öğrencilerinininki gibi büyük bir artış göstermemiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Masallarla yapılan estetik dinleme stratejileri öğretiminin 5. sınıf öğrencilerinin dinlediklerini anlama becerileri ve dinlemeye yönelik tutumları üzerindeki etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu sonuca göre, dinlemeye yönelik tutum ölçeği açısından iki grubun birbirine denk oldukları söylenebilir. Bu sonuç, deney ve kontrol grubu olarak rastgele atanan iki grubun deneysel işlem öncesinde dinleme becerisine yönelik tutumlarının benzer olduğunun bir göstergesidir.

Araştırmanın birinci denencesi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin tutum ölçeğinden aldıkları son test puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.” olarak ifade edilmiştir. Bu bağlamda deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan Mann Whitney U Testine göre iki grup arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, masallarla estetik dinleme stratejileri öğretimi, deney grubundaki öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır denilebilir. Araştırmanın ikinci sorusuna, grupların özel olarak kendi içinde bakılacak olursa; deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan dinlemeye yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t Testi sonuçlarına göre; anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Fakat deney grubundaki öğrencilerin kendi aralarında ön test ve son test puan ortalamalarına bakıldığında, ön test puan ortalamasının 43,72, son test puan ortalamasının 44,34 olduğu görülmektedir. Buna göre deney grubundaki öğrencilerin dinlemeye yönelik tutum ölçeğinden aldıkları son test puan ortalamaları, ön test puan ortalamalarından yüksektir. Deney grubunun tutum ölçeği son test puan ortalamalarının yüksek çıkması, masallarla estetik dinleme stratejileri öğretiminin, deney gurubu öğrencilerinin dinlemeye yönelik tutumlarını yükselttiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Daşöz (2013) ‘ün yaptığı araştırmada da çalışma grubundaki öğrencilere dinleme etkinlikleri uygulandıktan sonra bu grupta bulunan öğrencilerin dinlemeye yönelik tutum ölçeğinden aldıkları ön test ve son test puan ortalamaları incelendiğinde farkın son test lehine çıktığı görülmüştür.

Field (2003) öğretmenler dinleme öğretimi yaparken, öğrencilerin nasıl dinlediklerini ve dinlemeye yönelik tutumlarını göz önünde bulundurmaları gerektiğini ifade eder. Ona göre dinlediğini anlamada zorluk yaşayan öğrencileri sürekli dinleme metinlerine maruz bırakmak, onlara bu başarısızlığı defalarca yaşatmak demektir. Öğrencilere yalnızca dinleme çalışması yaptırmak yerine nasıl dinleneceği öğretilirse hem dinlediklerini daha iyi anlamaları sağlanmış olur hem de dinlemeye yönelik olumlu tutumlar geliştirebilmeleri için onlara fırsat sağlanmış olur (Field, 2003; Goh, 2000; Wilson, 2003). Araştırmada deney grubunda yürütülen masallarla estetik dinleme stratejileri öğretiminin, dinlediklerini daha iyi anlamalarına katkı sağladığı söylenebilir.

Tutum ve dinleme becerisi ile ilgili yapılan bazı araştırmalarda, deneysel işlem süresince verilen belirli bir eğitim sonrasında, öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarının değiştiği tespit edilmiştir. Katrancı (2012) “Üstbiliş Stratejileri Öğretiminin Dinlediğini Anlama Becerisine ve Dinlemeye Yönelik Tutuma Etkisi” adlı araştırmasında beşinci sınıf öğrencileriyle çalışmıştır. Katrancı’nın yaptığı bu çalışmanın sonuçlarına göre de deneysel işlem sonrasında öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarında olumlu yönde deney grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. Cığerci (2015) “İlkokul Dördüncü Sınıf Türkçe Dersinde Dinleme Becerilerinin Geliştirilmesinde Dijital Hikâyelerin Kullanılması” başlıklı, ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri ile yürüttüğü araştırmasında Türkçe dersinde dijital hikâyelere dayalı yapılan dinleme etkinliklerinin, öğrencilerin dinlemeye yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dedebali (2014) “Çoklu Ortam Uygulamalarının Altıncı Sınıf Dinleme Becerisinin Gelişimine Etkisi” adlı araştırmasında çoklu ortam uygulamalarının yapıldığı deney grubunda dinlemeye yönelik tutum puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark tespit etmiştir. Buna göre, deney grubunda gerçekleştirilen çoklu ortam uygulamalarının öğrencilerin dinleme tutumlarını

geliştirmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karakuş Tayşi (2014) “Öğrenme Stiline Dayalı Eğitimin Ortaokul Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Becerisine ve Dinlemeye Yönelik Tutumlarına Etkisi” başlıklı araştırmasında öğrenme stillerine dayalı dinleme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile mevcut Türkçe öğretim programına göre dinleme çalışmaları yapılan kontrol grubunun dinlemeye yönelik tutumları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir.

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin masal başarı testinden aldıkları ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem için t Testi uygulanmıştır. Buna göre; deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Başka bir ifadeyle deneysel işlem öncesinde uygulanan masal başarı testine göre deney ve kontrol grubunun birbiriyle benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda deney ve kontrol gruplarının deneysel işlem öncesinde birbirine denk olduğu söylenebilir. Bu sonuç araştırmanın güvenilirliği açısından önem teşkil etmektedir. Araştırma öncesinde grupların denkliliği sağlandığında, deneysel işlem süreci ve süreç sonunda yapılan ölçümler anlam kazanacaktır. Akyıldız (2006) ön test son test deney kontrol gruplu modelde, deney ve kontrol gruplarının ve ön test puanlarının olabildiğince benzer, birbirine yakın olmasına dikkat edilmesi gerektiğini belirtir. Uygulama öncesinde deney ve kontrol gruplarının birbirine benzer olması araştırmanın güvenilirliği açısından önemlidir.

Araştırmanın ikinci denencesinde, “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin masal başarı testinden aldıkları son test puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı sınıanmıştır. Bu amaçla bağımsız örneklem için t Testi uygulanmıştır. Buna göre; deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin masal başarı testinden aldıkları puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulara göre araştırmanın ikinci denencesi doğrulanmıştır. Buna göre estetik dinleme stratejileri öğretiminin öğrencilerin dinlediklerini anlama becerilerini geliştirmede etkili olduğu görülmektedir. Alanyazın da uygun yöntem, teknik ve stratejiler kullanılarak yapılan bir dinleme eğitimi ile dinleme becerisinin geliştirilebileceği, dinlediğini anlama düzeyinin yükseltilebileceği görüşlerini destekler niteliktedir. Bu bağlamda alanyazında dinlemenin geliştirilebilir bir beceri olduğu ve stratejiler ya da etkinliklerle yapılan dinleme eğitiminin farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin dinlediğini anlama becerilerini geliştirdiğine yönelik araştırmalar bulunmaktadır (Doğan, 2007; Doğan,2017 Erdem, 2012; Fidan, 2012; Kaplan, 2004; Katrancı, 2012; Melanlıoğlu, 2011; Ülper, 2009; Yıldız, 2015).

Melanlıoğlu (2011), yaptığı çalışmasında üstbilis stratejileri öğretiminin 7. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerinin gelişimini olumlu anlamda etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Katrancı (2012), çalışmasında üstbilis stratejileri öğretiminin 5. sınıf öğrencilerinin dinlediklerini anlama düzeylerine olumlu etki ettiğini tespit etmiştir. Aksu (2013), çalışmasında, bütünleştirici dinleme modeline uygun etkinliklerle yapılan dinleme eğitiminin, 5. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerini olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir. Doğan’ın (2007) araştırmasında ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerini geliştirmeye yönelik olarak deney grubuna verilen etkinlik temelli eğitimin bu gruptaki öğrencilerin dinleme becerilerini, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin dinleme becerilerinden daha fazla geliştirdiğini; bu sonucun istatistiki olarak da anlamlı olduğunu belirtmiştir.

Yıldız'ın (2015) 5. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirdiği araştırmasında da dinlediğini anlamaya yönelik oluşturulan dinleme stratejileri ve bu stratejilere yönelik tasarlanan etkinliklerin dinlediğini anlamayı anlamlı bir şekilde geliştirdiği görülmüştür. Ülper (2009), 6. sınıf öğrencileriyle yaptığı çalışmada strateji temelli eğitim alan grubun diğer gruplara göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Doğan (2017), dinleme eğitiminde strateji kullanımının 7. sınıf öğrencilerinin strateji kullanma düzeyi ve dinleme becerilerine etkisini araştırmayı amaçlayan çalışmada genel olarak strateji temelli etkinliklerle işlenen dersin, 7. sınıf öğrencilerinin strateji kullanma düzeylerini ve eleştirel, ayırt edici ve kapsamlı dinleme becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Arono (2015) Endonezya Dili ve Edebiyat Eğitimi öğrencileriyle yaptığı çalışmasının sonucunda eleştirel dinleme stratejileri kullanılarak yapılan eğitimin öğrencilerin eleştirel dinleme becerilerini geliştirdiğini tespit etmiştir.

Öğrenci dinleme sürecinde, herhangi bir yöntem, teknik ve stratejiyle çalışması için yönlendirilmediğinde, pasifleşir ve zamanla süreçten kopar. Bu durum anlamayı da olumsuz yönde etkiler. Deney grubunda yürütülen uygulamalarla, öğrencilerin dinleme sürecinde aktif olmaları yani dinleme öncesinde, dinleme esnasında ve dinleme sonrasında birtakım çalışmalar yapmaları sağlanarak etkili bir dinleme gerçekleştirmeleri sağlanmıştır. Estetik dinleme stratejileri öğretimi kapsamında, öğrencilere masal okunmadan önce tahmin etmeleri, dinleme esnasında masalı belirli bir yere kadar dinletip geriye kalan kısmı tahmin etmeleri, beğendikleri tekerlemeleri, atasözlerini, deyimleri vb. not etmeleri, masaldaki kahramanlar ve olaylarla, gerçek yaşamdaki kişiler ve olaylar arasında ilişki kurmaları, masalı dinledikten sonra özetlemeleri ve resmini çizmeleri, öğrencilerin dinleme süreci boyunca aktif olmalarını, dikkatlerini dinledikleri şeye yoğunlaştırmalarını sağlayarak başarılı bir dinleme süreci gerçekleştirmelerine katkıda bulunmuştur. Estetik dinleme stratejileri kullanılarak, masalın dinlenmesi, öğrencilerin dinleme sürecine ilişkin temel unsurları fark etmelerine katkıda bulunur. Bu durum öğrencilerin dinleme sürecinde bilinçli bir şekilde hareket etmelerini sağlayarak süreçten kopup pasif duruma düşmelerini engeller.

Masal başarı testi puanlarına, özel olarak grupların kendi içinde bakılacak olursa; deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test olarak uygulanan masal başarı testine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t testi sonuçlarına göre; ön test ve son test ölçümleri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre deney grubunda gerçekleştirilen estetik dinleme stratejileri öğretiminin, öğrencilerin dinlediklerini anlama becerilerini geliştirmede etkili olduğu söylenebilir. Kontrol grubundaki öğrencilerin ise ön test ve son test olarak uygulanan masal başarı testine verdikleri cevapların ortalamalarına uygulanan t testi sonuçları, iki ölçüm arasında anlamsız bir farklılık olduğunu göstermektedir. Buna göre, kontrol grubundaki öğrencilerin başarı testinden aldıkları puanların, deney grubu öğrencilerinininki gibi büyük bir artış göstermediği sonucu ortaya çıkmıştır. Kontrol grubu ölçümlerinde çıkan bu sonuç da masalarla estetik dinleme stratejileri öğretiminin, 5. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerini geliştirdiğini desteklemektedir.

ÖNERİLER

- 1- Türkçe öğretmenleri, sınıf ve ana sınıfı öğretmenleri estetik dinleme stratejilerini ders içerisinde etkin bir biçimde kullanmalıdırlar.

2- Öğretmenler sadece sınıf içinde değil sınıf dışı etkinliklerde de ailelerin de desteğini alarak öğrencileri estetik dinleme/izleme yapabilecekleri masal dinletisi, şiir dinletisi, sinema, tiyatro, konser gibi etkinliklere yönlendirmelidirler.

3- Estetik dinleme stratejilerinin müstakil olarak her biriyle ilgili farklı çalışmalar yapılabilir.

4- Estetik dinleme stratejileri diğer edebi türlerle (hikâye, fıkra, şiir, şarkı, türkü) ve görsel sanatlarla (film, tiyatro, müzikal vb.) birlikte çalışılabilir.

5- Bu araştırma 5. sınıf öğrencileriyle sınırlı tutulmuştur. Benzer araştırmalar farklı sınıf düzeylerinde de yapılabilir ve bu araştırmanın sonuçları ile kıyaslanabilir.

6- Bu konuda dinleme becerisinin gelişim süreciyle ilgili olarak okul öncesinden başlanarak boylamsal bir araştırma deseniyle çalışılabilir.

ETİK METNİ

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir.”

Yazar(lar) Katkı Oranı: Bu araştırmada birinci yazar % 60 ikinci yazar %40 oranında katkıda bulunmuştur. Bu araştırmada çıkar çatışması teşkil edebilecek herhangi bir durumun bulunmadığı yazarlar tarafından beyan edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2006). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Kök Yayıncılık.
- Akyol, H. (2012). *Programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Akyıldız, M. (2006, Mayıs 25). *Araştırma modelleri ve kullanılan istatistikler*.
<https://www.istatistik.gen.tr/?paged=3>
- Arono, A. (2015). The relationship between listening strategy performance and critical listening ability of Indonesian students. *Al-ta'lim Journal*, 22(1), 81-87. <http://dx.doi.org/10.15548/jt.v22i1.117>
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *DeneySEL desenler ön test-son test kontrol grubu desen ve veri analizi*. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Ciğerci, F. M. (2015). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Daşöz, T. (2013). *Yapılandırılmış dinleme etkinliklerinin yedinci sınıf öğrencilerinin dinleme tutumlarına, dinleme kaygılarına ve dinlediğini anlama düzeylerine etkisinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Niğde Üniversitesi.
- Dedebali, N. C. (2014). *Çoklu ortam uygulamalarının altıncı sınıf dinleme becerisinin gelişimine etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- Demirel, Ö. & Şahinel, M. (2006). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi.

- Derrington, C. & Groom, B. (2004). *A team approach to behaviour management*. Paul Chapman Publishing.
- Devine, T. G. (1982). *Listening skills schoolwide activities and programs*. (ED219789). ERIC. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED219789.pdf>
- Doğan, Y. & Özçakmak, H. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının dinlediğini özetleme becerilerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(28), 153-176.
- Doğan, Y. (2007). *İlköğretim ikinci kademe dil becerisi olarak dinlemeyi geliştirme çalışmaları*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Doğan, Y. (2011). *Dinleme eğitimi*. Pegem Akademi.
- Doğan, B. (2017). *Strateji temelli dinleme etkinliklerinin yedinci sınıf öğrencilerinin dinleme becerisiyle strateji kullanma düzeyine etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Ediger, M. (2002). *Listening and the language arts*. (ED469149). ERIC. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED469149.pdf>
- Erdem, A. (2012). *Yapılandırmacı karma öğrenme ortamlarının dinleme ve konuşma becerilerine etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Fidan, M. (2012). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Türkçe dersinde kullandıkları dinleme stratejilerinin değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Field, J. (2003). Promoting perception: lexical segmentation in L2 listening. *ELT Journal* 57(4), 325-334. <https://doi.org/10.1093/elt/57.4.325>
- Goh, C.C.M. (2000). A cognitive perspective on language learners' listening comprehension problems. *System*, 28(1), 55-75. [https://doi.org/10.1016/S0346-251X\(99\)00060-3](https://doi.org/10.1016/S0346-251X(99)00060-3)
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel Yayıncılık.
- Kaplan, H. (2004). *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin dinleme becerileri üzerine bir araştırma*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Karakuş Tayşi, E. (2014). *Öğrenme stiline dayalı eğitimin ortaokul öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine ve dinlemeye yönelik tutumlarına etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Katranacı, M. (2012). *Üstbilis stratejileri öğretiminin dinlediğini anlamaya ve dinlemeye yönelik tutuma etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Kline, John, A. (1989). *Appreciative listening*. <http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/kline-listen/b10ch4.htm>.
- Liouzu, S. (2016). The art of listening. <http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid>
- Lucas, S.E. (2012). *The art of public speaking*. Mc-Grav Hill. https://www.academia.edu/37319920/The_art_of_public_speaking_by_Stephen_Lucas
- Melanlioğlu, D. (2011). *Üstbilis strateji eğitiminin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin dinleme becerilerine etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Sage Publications.
- Nunan, D. (2002). *Listening in language learning*. In J.C. Richards & W.A. Renandya (Eds), *Methodology in language teaching* (p.p. 238-241). Cambridge University Press.

- Özbay, M. (2013). *Anlama teknikleri II dinleme eğitimi*. Öncü Basımevi.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Kaan Kitabevi.
- Sarastway, D.R. (2018). Learners' difficulties & strategies in listening comprehension. *English Community Journal* (2018), 2 (1): 139–152.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Anı Yayıncılık.
- Tompkins, G.E. (2005), *Language arts patterns of practice*. Pearson.
- Tompkins, G.E. (2006), *Language arts essential*. Pearson.
- Ungan, S. (2007). Dinleme. In A. Kırkkılıç, H. Akyol (Eds.) *İlköğretimde Türkçe öğretimi* (ss.149-163). Pegem Akademi.
- Ülper, H. (2009). The effect of visual strategies on textual structures in listening process to comprehension level of the listeners. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 568-574. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.103>
- Wilson, M. (2003). Discovery listening-improving perceptual processing. *ELT Journal*, 57(4), 335-343. <https://doi.org/10.1093/elt/57.4.335>
- Wolvin, A.D. & Coakley, C.G. (2000) Listening education in the 21st century. *International Journal of Listening*, 14 (1), 143-152. <https://doi.org/10.1080/10904018.2000.10499040>
- Yıldız, N. (2015). *Dinleme stratejileri öğretiminin beşinci sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.